

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA

2017 M. RUGSĖJO 1 D. – 2017 M. RUGSĖJO 30 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA	4
<i>Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos įgaliojimų išimtinai valstybės įmonei „Infostruktūra“ pavesti vykdyti Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo operatoriaus funkcijas</i>	<i>4</i>
<i>Dėl Reikalavimų pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatai ir pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo dalies teisėtumo</i>	<i>5</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS.....	7
<i>Dėl reikalavimo, jog 6 mėnesius iki pareiškėjo kreipimosi dėl leidimo išdavimo įmonėje visą darbo laiką dirbtų trys Lietuvos Respublikos piliečiai ar nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys užsieniečiai</i>	<i>7</i>
11. KONKURENCIJA	8
<i>Dėl pardavimų vertės apskaičiavimo tuo atveju, kai ūkio subjektas neturėjo pajamų iš tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu prekių pardavimų</i>	<i>8</i>
<i>Dėl esminės žalos vertinimo sprendžiant, ar tvirtinti ūkio subjekto siūlomus įsipareigojimus.....</i>	<i>9</i>
<i>Dėl mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjų sutarčių nuostatų atitikties Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatyme įtvirtintiems reikalavimams</i>	<i>11</i>
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ	14
<i>Dėl savivaldybės tarybos teisės inicijuoti savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo atleidimo iš pareigų praradus pasitikėjimą procedūrą</i>	<i>14</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	15
<i>Dėl paramos kaimo plėtrai neskrymo ir sankcijos taikymo</i>	<i>15</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	17
<i>Dėl darbdavio sampratos Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio prasme</i>	<i>17</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA.....	18
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS.....	18
<i>Dėl skundo reikalavimo, kuriuo siekiama apginti teisę į sveiką ir švarią aplinką.....</i>	<i>18</i>
<i>Dėl kitų proceso šalių (ne pareiškėjo) teisės paduoti atskirąjį skundą dėl teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti skundą arba jo dalį.....</i>	<i>19</i>
49. REIKALAVIMO UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ TAIKYMAS	20
<i>Dėl reikalavimo tikėtinai pagrįsti reikalavimo pagrįstumą turinio.....</i>	<i>20</i>
53. BYLOS NUTRAUKIMAS	20
<i>Dėl galimybės apskųsti Seimo etikos ir procedūrų komisijos išvadą</i>	<i>21</i>
<i>Dėl bylos nutraukimo patenkinus prašymą dėl skundo atsisakymo, kai skundo atsisakymo teisinės pasekmės pareiškėjui galbūt nebuvo žinomos</i>	<i>22</i>
<i>Dėl bylos nutraukimo, kai nėra galimybės paveldėti teisę kreiptis į Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos su prašymu atlikti valstybinės žemės juostos naudojimo valstybinę kontrolę</i>	<i>22</i>
56. TEISMO SPRENDIMO VYKDYMAS	23
<i>Dėl antstolio prašymo taikyti CPK 771 straipsnio 6, 8 dalyse numatytas pasekmes esant neįvykdytam teismo sprendimu, teisingumo</i>	<i>23</i>
61. KITI ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS KLAUSIMAI	24
<i>Dėl atsisakymo pakeisti pareiškėjo vardą ir pavardę civilinės būklės akto įrašė.....</i>	<i>24</i>
<i>Dėl VMI nurodymo sumokėti mirusio fizinio asmens mokesstinę nepriemoką.....</i>	<i>25</i>

<i>Dėl bylų dėl valstybinės žemės patikėtinio atsisakymo duoti sutikimą įregistruoti ant valstybinės žemės stovinčius pastatus rūšinio teisingumo</i>	<i>25</i>
---	-----------

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informavimui. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos įgaliojimų išimtinai valstybės įmonei „Infostruktūra“ pavesti vykdyti Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo operatoriaus funkcijas

Šioje byloje kilo ginčas dėl to, ar teisėtai Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymais valstybės įmonei „Infostruktūra“ pavesta vykdyti Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo operatoriaus funkcijas bei Lietuvos Respublikos institucijoms suteikta teisė įsigyti, o valstybės įmonei „Infostruktūra“ – teikti prieigos priežiūros saugiame valstybiniame duomenų perdavimo tinkle per ADSL prieigą, kurios pralaidumas 4096/1024 Kb/s, ir duomenų šifravimo įrangos priežiūros paslaugas ne Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – ir Viešųjų pirkimų įstatymas) nustatyta tvarka.

Byloje buvo nagrinėjamas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo prašymas ištirti, ar Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymo Nr. 1V-167 (redakcija nuo 2014 m. birželio 4 d.) „Dėl saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo nuostatų ir saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo“ 2 punktas, šio įsakymo 1.1 punktu patvirtintų Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo nuostatų 13 punktas, šio įsakymo 1.2 punktu patvirtintų Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo paslaugų teikimo taisyklių 7 ir 15 punktai bei Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 1V-392 „Dėl valstybės įmonės „Infostruktūra“ duomenų perdavimo saugiu valstybinio duomenų perdavimo tinklu ir trečio lygio interneto adresų srities su galūne gov.lt suteikimo monopolinių paslaugų kainoraščio patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2004 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. 1V-359 „Dėl valstybės įmonės „Infostruktūra“ teikiamų monopolinio pobūdžio paslaugų kainų“ pakeitimo“ 1 punktu patvirtinto Duomenų perdavimo saugiu valstybinio duomenų perdavimo tinklu ir trečio lygio interneto adresų srities su galūne gov.lt suteikimo monopolinių paslaugų kainoraščio „Mėnesinio mokesčio“ lentelės 1.43 skiltis (redakcija nuo 2010 m. vasario 11 d.) ir 11 skiltis ta apimtimi, kuria išimtinai valstybės įmonei „Infostruktūra“ pavesta vykdyti Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo operatoriaus funkcijas, teikiant prieigos priežiūros saugiame valstybiniame duomenų perdavimo tinkle per ADSL prieigą, kurios pralaidumas 4096/1024 Kb/s, ir duomenų šifravimo įrangos priežiūros paslaugas Lietuvos Respublikos institucijoms, atitinka Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnį (redakcija nuo 2012 m. gegužės 1 d.); ta apimtimi, kuria Lietuvos Respublikos institucijoms suteikta teisė įsigyti, o valstybės įmonei „Infostruktūra“ – teikti prieigos priežiūros saugiame valstybiniame duomenų perdavimo tinkle per ADSL prieigą, kurios pralaidumas 4096/1024 Kb/s, ir duomenų šifravimo įrangos priežiūros paslaugas ne Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, atitinka Viešųjų pirkimų įstatymo (redakcija nuo 2013 m. spalio 26 d.) 10 straipsnio 2 dalies 8 punktą.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad teisės aktais, kuriais grindžiamas įgaliojimas priimti tiriamą teisinį reguliavimą, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai (toliau – ir Vidaus reikalų ministerija) buvo pavesta sukurti saugų valstybinį duomenų perdavimo tinklą. Iš pavedimų turinio galima matyti, kad šis įgaliojimas apima tinklo sukūrimą bei atitinkamų saugumo reikalavimų patvirtinimą. Tiriamo teisinio reguliavimo priėmimo metu aukštesnės galios teisės aktais vidaus reikalų ministrui tiesiogiai nebuvo suteiktas įgaliojimas savo nuožiūra skirti Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo tvarkytoją. Toks įgaliojimas buvo suteiktas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai (toliau – ir Susisiekimo ministerija) 2016 m. spalio 11 d. priimtu, 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojusiu Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 5, 6, 27 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymu, kuriuo pakeistas Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 5 straipsnis, jame numatant, kad Susisiekimo ministerija formuoja valstybės informacinių išteklių plėtros politiką ir pagal kompetenciją, be kita ko, valdo Saugų valstybinį duomenų perdavimo tinklą ir skiria jo tvarkytoją (Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 5 str. 2 d. 6 p.). Sprendžiamoje byloje dėl norminio administracinio akto teisėtumo vadovaujamosi įstatymų ir norminių administracinių aktų redakcijomis, taikytinomis pareiškimą pateikusiai Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nagrinėjamoje individualioje byloje Nr. e3K-3-149-969/2017, kurioje yra ginčijama 2014 m. rugsėjo 17 d. sudaryta Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo paslaugų teikimo sutartis. Dėl to sprendžiamoje byloje netaikoma minėta nuo 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojusi Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 6 punkto nuostata ir ginčijamo teisinio

reguliavimo teisėtumas tiriamas atsižvelgiant į minėtos individualios bylos ginčo teisinių santykių metu galiojusį teisinį reguliavimą. Iš bylai aktualaus teisinio reguliavimo galima matyti, kad vidaus reikalų ministras nebuvo įgaliojotas savo nuožiūra skirti Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo operatorių, todėl tiriamu teisiniu reguliavimu Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo operatoriumi paskyręs valstybės įmonę „Infostruktūra“ viršijo jam teisės aktais suteiktą kompetenciją priimdamas norminį administracinį aktą, kurį jis nebuvo įgaliojotas priimti.

Įvertinus ginčo santykių teisinį reguliavimą, byloje pripažinta, kad vidaus reikalų ministras tiriamu teisiniu reguliavimu viršijo savo kompetenciją priimdamas norminius administracinius aktus, kurių nebuvo įgaliojotas priimti, ir patvirtino iš esmės ūkinės veiklos laisvę ribojantį reguliavimą žemesniu nei įstatymo lygmeniu aktu, tuo nesilaikydamas teisės aktų hierarchijos reikalavimo ir pažeisdamas Konstitucijoje įtvirtintą teisinės valstybės principą, todėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymo Nr. 1V-167 (redakcija nuo 2014 m. birželio 4 d.) „Dėl saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo nuostatų ir saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo“ 2 punktas, šio įsakymo 1.1 punktu patvirtintų Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo nuostatų 13 punktas, šio įsakymo 1.2 punktu patvirtintų Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo paslaugų teikimo taisyklių 7 ir 15 punktai bei Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 1V-392 (redakcija nuo 2010 m. vasario 11 d.) „Dėl valstybės įmonės „Infostruktūra“ duomenų perdavimo saugiu valstybinio duomenų perdavimo tinklu ir trečio lygio interneto adresų srities su galūne gov.lt suteikimo monopolinių paslaugų kainoraščio patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2004 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. 1V-359 „Dėl valstybės įmonės „Infostruktūra“ teikiamų monopolinio pobūdžio paslaugų kainų“ pakeitimo“ 1 punktu patvirtinto Duomenų perdavimo saugiu valstybinio duomenų perdavimo tinklu ir trečio lygio interneto adresų srities su galūne gov.lt suteikimo monopolinių paslaugų kainoraščio „Mėnesinio mokesčio“ lentelės 1.43 skiltis ir 11 skiltis ta apimtimi, kuria išimtinai valstybės įmonei „Infostruktūra“ pavesta vykdyti Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo operatoriaus funkcijas, teikiant prieigos priežiūros saugiame valstybiniame duomenų perdavimo tinkle per ADSL prieigos, kurios pralaidumas 4096/1024 Kb/s, ir duomenų šifravimo įrangos priežiūros paslaugas, prieštaravo konstituciniam teisinės valstybės principui (Administracinių bylų teisenos įstatymo 117 str. 1 d. 2 p.).

2017 m. rugsėjo 11 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas administracinėje byloje Nr. I-12-502/2017
Teismo proceso Nr. 3-66-3-00005-2017-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 31

[Prieiga internete](#)

Dėl Reikalavimų pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatai ir pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo dalies teisėtumo

Apžvelgiamoje norminėje byloje buvo tiriamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2009 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. V-196/1R-80 patvirtinto Reikalavimų pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatai ir pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo (2012 m. gruodžio 13 d. įsakymo Nr. V-1149/1R-334 redakcija) (toliau – Aprašo) 9.4 punkto ta apimtimi, kuria nustatyta, kad kartu su galutine išvada pateikiama ir psichologo surašyta <...> teisėjo psichologinio vertinimo išvada, bei 9.5 punkto ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad užpildyta ir patvirtinta F Nr. 046/a kartu su <...> teisėjo psichologinio vertinimo išvada atiduodama <...> teisėjui, kuris pateikia ją Nacionalinei teismų administracijai, atitiktis Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 53¹ straipsnio 4 daliai, taip pat konstituciniams teisinės valstybės ir žmogaus asmens neliečiamumo principams.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, atlikdama tyrimą, nurodė, kad Sveikatos apsaugos ministerija ir Teisingumo ministerija, turėdamos įgaliojimus nustatyti reikalavimus pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatai bei pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos patikrinimo tvarką, šiuos įgaliojimus galėjo įgyvendinti tik laikydamosi tam tikrų reikalavimų, kylančių iš konstitucinio teisinės valstybės principo, *inter alia* teisėjo ir teismų nepriklausomumo, teisės aktų hierarchijos, įstatymų viršenybės imperatyvų.

Teismų įstatymo 53¹ straipsnio 4 dalis, įtvirtindama pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos patikrinimo sampratą, numato, kad sveikatos patikrinimas apima ir psichologinį vertinimą, o psichologinis vertinimas atliekamas asmenybės būdo ir pažintinės veiklos savybėms nustatyti.

Sistemiškai aiškinant Teismų įstatymo 51 straipsnio 1 dalies, 53¹ straipsnio, 53² straipsnio 1 dalies, 66 straipsnio 1 dalies, 67 straipsnio 1 dalies, 68 straipsnio 1 dalies bei Sveikatos tikrinimo aprašo 9.1, 9.4 ir 9.5 punktų nuostatas, daryta išvada, jog pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos patikrinimo rezultatai fiksuojami sveikatos pažymėjime (Medicininis pažymėjimas F Nr. 046/a), kuriame įrašoma galutinė Gydytojų konsultacinės komisijos, įvertinusios tyrimus bei visų specialistų išvadas, pateiktas asmens sveikatos istorijoje (ambulatorinėje kortelėje) (F Nr. 025/a), ir besivadovaujančios šio Sveikatos tikrinimo aprašo III dalyje nurodytais reikalavimais pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatai, išvada apie tai, ar asmuo dėl sveikatos būklės gali (negali) dirbti teisėju. Toks pažymėjimas yra medicininis dokumentas, kuris patvirtina pretendento į teisėjus ar teisėjo sveikatos būklės atitiktį reikalavimams pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatai bei galimybę atlikti teisėjo funkcijas (eiti teisėjo pareigas), ir yra teikiamas atitinkamoms institucijoms, kompetentingoms priimti sprendimus dėl teisėjų skyrimo, profesinės karjeros ir atleidimo iš pareigų. Taigi įstatyme įtvirtintas psichologinio vertinimo tikslas yra kartu su kitais sveikatos patikrinimo metu surinktais duomenimis įvertinti / nustatyti asmens tinkamumą eiti teisėjo pareigas. Todėl ir psichologinio vertinimo rezultatai (išvada bendrąja prasme), atspindintys jo metu nustatytas tikrinamo asmens asmenybės būdo ir pažintinės veiklos savybes, pagal minėtą teisinį reguliavimą gali būti įforminami tik medicininame dokumente (F Nr. 025/a), kuriame įrašomi visi sveikatos patikrinimo duomenys, įdedami psichologinių tyrimų protokolai, kiti pretendento į teisėjus ar teisėjo Medicinos centrui pateikti medicininės apskaitos dokumentai, ir kuriuo remdamasi Gydytojų konsultacinės komisija priima galutinę išvadą apie asmens tinkamumą teisėjo darbui, įrašoma bendrame medicininame dokumente – sveikatos pažymėjime (F Nr. 046/a). Sisteminis minėtų Teismų įstatymo bei Sveikatos tikrinimo aprašo nuostatų aiškinimas suponuoja, kad bendrasis sveikatos pažymėjimas (F Nr. 046/a) yra vienintelis medicininis dokumentas, kuriame turi būti pateikta galutinė išvada dėl asmens tinkamumo teisėjo darbui, be kita ko, įvertinus ir Teismų įstatymo 53¹ straipsnio 4 dalyje numatyto psichologinio vertinimo turinio rezultatą (išvadą), įrašytą asmens sveikatos istorijoje (ambulatorinėje kortelėje) (F Nr. 025/a) kartu su kitais sveikatos patikrinimo duomenimis. Pažymėtina, jog kitokios ar papildomos formos psichologinio vertinimo rezultatui (išvadai) įtvirtinti Teismų įstatymas nenumato. Teismų įstatymo 53¹ straipsnio 4 dalyje įtvirtinus psichologinį vertinimą ir jo turinį, kaip sudėtinę pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos patikrinimo dalį, implicitiškai nebuvo suteiktas teisinis pagrindas pojstatyminiame teisės akte įtvirtinti atskiros psichologinio vertinimo išvados pateikimą.

Taigi, kaip sprendė LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, Teismų įstatymas sveikatos apsaugos ministrui bei teisingumo ministrui nesuteikia įgaliojimų savo įsakymu nustatyti tokią pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos patikrinimo tvarką, pagal kurią kartu su galutine Gydytojų konsultacinės komisijos išvada apie tai, ar asmuo dėl sveikatos būklės gali (negali) dirbti teisėju, būtų pateikiama ir papildoma psichologo surašyta pretendento į teisėjus ar teisėjo psichologinio vertinimo išvada, pasirašoma psichologo ir patvirtinama asmeniniu jo spaudu, – tokie įgaliojimai jiems eksplicitiškai įstatyme nenumatyti. Kadangi tiriama nuostata, jog kartu su galutine išvada pateikiama psichologo surašyta pretendento į teisėjus ar teisėjo psichologinio vertinimo išvada, neatitinka Teismų įstatymo 53¹ straipsnyje nustatytos pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos patikrinimo tvarkos ir buvo priimta viršijant sveikatos apsaugos ministrui bei teisingumo ministrui įstatymais suteiktus įgaliojimus, Sveikatos tikrinimo aprašo 9.4 punktas ta apimtimi, kuria nustatyta, kad kartu su galutine išvada pateikiama ir psichologo surašyta <...> teisėjo psichologinio vertinimo išvada, prieštarauja iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kylančiam reikalavimui teisėkūros subjektams paisyti teisės aktų hierarchijos, įstatymų viršenybės principui ir Teismų įstatymo 53¹ straipsnio 4 dalies nuostatomis.

Padaryta išvada neatsiejamai susijusi ir su Sveikatos tikrinimo aprašo 9.5 punkto teisėtumo vertinimu ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad užpildyta ir patvirtinta F Nr. 046/a kartu su <...> teisėjo psichologinio vertinimo išvada atiduodama <...> teisėjui, kuris pateikia ją Nacionalinei teismų administracijai. Teismų įstatyme (53¹ straipsnio 4 dalyje) įtvirtinus psichologinį vertinimą ir jo turinį, kaip sudėtinę pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos patikrinimo dalį, implicitiškai nebuvo suteiktas teisinis pagrindas pojstatyminiame teisės akte įtvirtinti nei atskiros psichologinio vertinimo išvados pateikimą, nei jos panaudojimą.

Dėl ginčyto teisinio reguliavimo atitikties konstituciniam žmogaus asmens neliečiamumo, kaip vienos iš teisės į privatų gyvenimą dalių, principui (Konstitucijos 21 str. 1 d.), LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad teisėjo psichologinio vertinimo išvada priskirtina ypatingiems asmens duomenims. Reikalavimas kartu su galutine išvada pateikti ir atskirą psichologo surašytą pretendento į teisėjus ar teisėjo psichologinio vertinimo išvadą ir ją pateikti Nacionalinei teismų administracijai Teismų įstatyme nenumatytas, iš jo tiesiogiai neišplaukia, todėl, atsižvelgiant į tai, kad tokių duomenų apie pretendento į teisėjus ar teisėjo sveikatą

(psichologinio vertinimo išvadoje pateiktų rezultatų) tvarkymas susijęs su jo teisės į privataus gyvenimo neliečiamumą užtikrinimu, vertinta, jog toks asmens privatumo ribojimas nėra nustatytas „pagal įstatymą“, jis reglamentuotas tik žemesnės galios teisės akte – Sveikatos tikrinimo apraše.

Psichologinio vertinimo išvados, kaip atskiro sveikatos patikrinimo dokumento, pateikimas ir įpareigojimas teikti jį Nacionalinei teismų administracijai, atsižvelgiant į įstatyme įtvirtintą aptariamo patikrinimo tikslą įvertinti asmens tinkamumą eiti teisėjo pareigas sveikatos prasme, yra perteklinis (pažeidžiantis proporcingumo principą) asmens privataus gyvenimo neliečiamumo, kurio sudėtinė dalis yra ir informacija apie asmens sveikatos tikrinimo detales (konkrečius) duomenis, prasme.

Tai, kad psichologinio vertinimo išvada ir joje nustatytos asmenybės būdo savybės yra naudojamos teisėjų atrankose vertinant juos pagal atitinkamus vertinimo kriterijus, nustatytus teisės aktuose, anot LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos, nereiškia, kad tokia psichologinio vertinimo išvada (ir joje užfiksuoti ypatingi asmens duomenys) pagrįstai gali būti laikoma vienu iš duomenų apie pretendento asmenines savybes, kurios būtent ir yra vienas iš vertinimo kriterijų, šaltiniu, kadangi: visų pirma, minėtuose dokumentuose, nors ir pateikiamas pavyzdinis (nebaigtinis) duomenų apie pretendento asmenines savybes šaltinių sąrašas, tačiau jame psichologinio vertinimo išvada nėra numatyta (tai, pvz., darboviečių, pretendento veiklos priežiūrą atliekančio subjekto charakteristikos, rekomendacijos, nuomonės, išvados, teismo, į kurį pretenduojama, nuomonė, Atrankos komisijos pokalbio su pretendentu metu šiai komisijai paliktas įspūdis ir kt.); antra, pačios psichologinio vertinimo išvados patikimumas ir objektyvumas (nepriklausomumas) negali būti visais atvejais preziumuojamas, t. y. pačią išvadą turi būti įmanoma patikrinti, įtvirtinant teisės aktuose psichologinio vertinimo atlikimo metodiką, atitinkamus išvados vertinimo kriterijus, asmens savybių, netinkamų teisėjo darbui, sąrašą ir pan.

Be to, asmens duomenų teisinės apsaugos aspektu atsižvelgta ir į tai, kad nei Teismų įstatymas, nei Sveikatos tikrinimo aprašas tiesiogiai nereglamentuoja pretendento į teisėjus ar teisėjo nesutikimo tvarkyti (taip pat ir pateikti) psichologinio vertinimo metu užfiksuotus jo asmens ir ypatingus asmens duomenis pasekmių. Nei Teismų įstatyme, nei Sveikatos tikrinimo apraše nesant reglamentuotos konkrečios tokių duomenų saugojimo tvarkos, nėra užtikrinama, kad su šiais duomenimis nesusipažins neapibrėžtas subjektų ratas, todėl asmeniui nelieka galimybės apsaugoti savo privatumą, nepatiriant dėl to neigiamų pasekmių, su sąlyga, kad jo privatumo ribojimas nėra būtinas demokratinėje visuomenėje. Pažymėta ir tai, jog jei pretendentų į teisėjus ar teisėjų, siekiančių karjeros, psichologinio vertinimo išvadų rezultatai vienu ar kitu būdu praktiškai naudojami teisėjų atrankose (kaip papildomas duomenų apie pretendento asmenines savybes šaltinis ar siekiant geriau įvertinti psichologinį pretendentų pasirėngimą šiam darbui), tai teisėjo, jau einančio pareigas ir nesiekiančio karjeros, tačiau pagal įstatymą bent kartą per penkerius metus besitikrinančio sveikatą psichologinio vertinimo išvada tokiu atveju nėra niekaip praktiškai panaudojama, tik pridedama prie jo asmens bylos, su kuria gali susipažinti neapibrėžtas asmenų ratas. Šios aplinkybės taip pat pagrindė abejones dėl tiriamų nuostatų atitikties asmens privataus gyvenimo apsaugos ir proporcingumo reikalavimams.

Byloje konstatuota, kad Sveikatos tikrinimo aprašo 9.4 ir 9.5 punktų nuostatos, reikalaujančios kartu su galutine išvada pateikti atskirą psichologo surašytą pretendento į teisėjus ar teisėjo psichologinio vertinimo išvadą bei ją kartu su bendruoju Medicininio pažymėjimu (F Nr. 046/a) pateikti Nacionalinei teismų administracijai, **nesuderinamos** ne tik su iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kylančiu reikalavimu teisėkūros subjektams paisyti teisės aktų hierarchijos, įstatymų viršenybės principu, tačiau ir su privataus gyvenimo neliečiamumo bei proporcingumo reikalavimais.

2017 m. rugsėjo 19 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas administracinėje byloje Nr. I-11-492/2017

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00003-2017-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 41

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl reikalavimo, jog 6 mėnesius iki pareiškėjo kreipimosi dėl leidimo išdavimo įmonėje visą darbo laiką dirbtų trys Lietuvos Respublikos piliečiai ar nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys užsieniečiai

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Imigracijos skyriaus (toliau – ir atsakovas) sprendimo panaikinti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ir atsisakyti išduoti naują leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje Rusijos Federacijos piliečiui V. D. teisėtumo ir pagrįstumo.

Atsakovas ginčijamą sprendimą priėmė manydamas, kad pareiškėjas piktnaudžiavo nustatytomis migracijos procedūromis, o įmonė teisėtai veiktų, kurios pagrindu pareiškėjui buvo išduotas leidimas laikinai gyventi dvejiems metams, iš tikrųjų nevykdė. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

Ginčiui reikšmingos redakcijos užsieniečių atvykimo ir išvykimo, buvimo ir gyvenimo ir kitus užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje klausimus reglamentuojančio Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 straipsnio, reglamentuojančio leidimo laikinai gyventi išdavimo ir keitimo pagrindus, 1 dalies 5 punktas (2014 m. birželio 26 d. įstatymo Nr. XII-965 redakcija) nustato, kad leidimas laikinai gyventi gali būti išduodamas ar keičiamas užsieniečiui, jeigu jis užsiima ir ketina toliau užsiimti teisėta veikla Lietuvos Respublikoje pagal šio įstatymo 45 straipsnio nuostatas. Minėto įstatymo 45 straipsnio, reglamentuojančio leidimo laikinai gyventi išdavimą užsieniečiui, kuris užsiima ir ketina toliau užsiimti teisėta veikla, 1 dalies 1 punktas (2014 m. birželio 26 d. įstatymo Nr. XII-965 redakcija) nustatė, kad leidimas laikinai gyventi gali būti išduodamas užsieniečiui, kuris užsiima ir ketina toliau užsiimti teisėta veikla Lietuvos Respublikoje, kai jis yra dalyvis įmonės, kuri ne mažiau kaip pastaruosius 6 mėnesius iki užsieniečio kreipimosi dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo vykdo steigimo dokumentuose nurodytą veiklą Lietuvos Respublikoje, kurioje yra įsteigtos ne mažiau kaip trys darbo vietos ir jose visą darbo laiką dirba Lietuvos Respublikos piliečiai ar nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys užsieniečiai ir kurios nuosavo kapitalo (ne akcinės bendrovės ir ne uždarnosios akcinės bendrovės atveju – turto) vertė sudaro ne mažiau kaip 28 000 eurų, iš kurių ne mažiau kaip 14 000 eurų – užsieniečio investuotos lėšos ar kitas turtas, ir jis yra šios įmonės vadovas, kolegialaus valdymo ar priežiūros organo narys, dalyvis, turintis teisę jos vardu sudaryti sandorius, arba yra akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės akcininkas, kuriam nuosavybės teise priklausančių bendrovės akcijų nominalioji vertė yra ne mažesnė kaip 1/3 šios bendrovės įstatinio kapitalo.

LVAT pabrėžė, kad byloje pateiktų įrodymų pagrindu negalima konstatuoti, kad įmonė ne mažiau kaip pastaruosius 6 mėnesius iki pareiškėjo kreipimosi dėl naujo leidimo laikinai gyventi išdavimo nevykdė steigimo dokumentuose nurodytos veiklos Lietuvos Respublikoje, tačiau jų (įrodymų) pakanka konstatuoti aplinkybę, kad šiuo laikotarpiu (6 mėnesius iki pareiškėjo kreipimosi dėl leidimo išdavimo) įmonėje visą darbo laiką nedirbo trys Lietuvos Respublikos piliečiai ar nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys užsieniečiai (4 darbuotojai pradėjo dirbti trys dienos iki pareiškėjo kreipimosi dėl naujo leidimo laikinai gyventi išdavimo), todėl įmonė neatitiko vienos iš Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 45 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų sąlygų. Kadangi įstatymo 35 straipsnio 1 dalis 14 punktas (2014 m. gruodžio 9 d. įstatymo Nr. XII-1396 redakcija) nustato, kad išduoti ar pakeisti leidimą gyventi užsieniečiui atsisakoma, jeigu jis neatitinka sąlygų, kurios nustatytos leidimui gyventi gauti konkrečiu šiame įstatyme nustatytu pagrindu, šiuo atveju pareiškėjui neatitikus vienos iš sąlygų, nustatytos norint gauti leidimą laikinai gyventi jo prašyme numatytu pagrindu (įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 5 punkte bei įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 1 punkte), Migracijos departamento sprendimas, atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes ir aptartą teisinį reguliavimą, yra teisėtas.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2017 m. rugsėjo 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4492-624/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00795-2017-4

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

11. Konkurencija

11.2. Draudžiami susitarimai

Dėl pardavimų vertės apskaičiavimo tuo atveju, kai ūkio subjektas neturėjo pajamų iš tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu prekių pardavimų

Byloje kilo ginčas dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2015 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 2S-15/2015 (toliau – Nutarimas), kuriuo pareiškėjų bei trečiųjų suinteresuotų asmenų veiksmai dalyvaujant viešuosiuose pirkimuose informacinėms technologijoms ir viešinimo paslaugoms pirkti buvo pripažinti pažeidusiais Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimus ir jiems skirtos baudos, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, pareiškėjo VŠĮ „Media medis“ skundą tenkino iš dalies ir sumažino jam skirtą baudą, o UAB „Ministerium“ skundą atmetė kaip nepagrįstą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai pripažino, jog pareiškėjų dalyvavimas konkurencijos teisę pažeidžiančiuose susitarimuose yra įrodytas ir tinkamai kvalifikuotas Tarybos nutarime.

Apeliantai taip pat ginčijo jiems paskirtų baudų apskaičiavimą ir pagrįstumą.

Konkurencijos taryba byloje pripažino, jog Nutarime apskaičiuojant VŠĮ „Media medis“ bazinį baudos dydį ir pardavimų vertę, nebuvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64 patvirtinto Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas) 5 punkto nuostatą, jog tais atvejais, kai ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpis trumpesnis nei vieneri metai, pardavimų vertės dydžiui turi įtakos ir dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpis, t. y. skaičiuojamos tik tos pardavimų pajamos, kurios gautos iš tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimų susijusių prekių pardavimų per dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpį. Tokiu būdu VŠĮ „Media medis“ pardavimų vertė, atsižvelgiant į tai, jog šis ūkio subjektas dalyvavo pažeidime aštuonias dienas, turėjo būti sumažinta iki 1/12 su pažeidimų susijusių prekių pardavimų pajamų per 2013 metus, atitinkamai mažinant ir bazinį baudos dydį. Pirmosios instancijos teismas pripažino tokį pardavimų vertės ir bazinio baudos dydžio perskaičiavimą teisingu ir savo sprendimu pakoregavo VŠĮ „Media medis“ skirtą baudą. Galutinės instancijos teismas šiai pozicijai pritarė.

Pasisakydamas dėl baudos, skirtos UAB „Ministerium“, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pažymėjo, kad apskaičiuojant UAB „Ministerium“ pardavimų vertę ir bazinį baudos dydį, Aprašo 5 punktas nebuvo taikytas, motyvuojant tuo, jog šis ūkio subjektas neturėjo pajamų iš tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu prekių pardavimų. Tokiu būdu UAB „Ministerium“ baziniam baudos dydžiui dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpis įtakos nebeturėjo, ir bazinis baudos dydis buvo skaičiuojamas pagal UAB „Ministerium“ visų 2014 metų bendrąsias pajamas, taikant vien Aprašo 16 punktą, t. y. paimta bendrųjų visų metų pajamų dalis įvertinus pažeidimo pavojingumą (šiuo atveju 5 proc.) ir padauginta iš pažeidimo trukmės metais (0,5). Toks skaičiavimas nagrinėjamu atveju, teisėjų kolegijos nuomone, neatitinka teisingumo ir protingumo kriterijų, nes trumpai – iki pusės metų – trunkančio pažeidimo atveju neleidžia šiuo aspektu vienodai traktuoti pažeidimą padariusių subjektų, neišskiriant tų, kurie turi pajamų iš tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu prekių pardavimų.

Teisėjų kolegija konstatavo, jog turint omenyje tai, kad UAB „Ministerium“ tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių pardavimų pajamų neturėjo, nebuvo draudžiamo susitarimo iniciatorius ar aktyvus dalyvis, o pats konkurencijos teisės pažeidimas truko tik aštuonias dienas, nustatant galutinį baudos dydį šiam subjektui būtų teisinga kaip ir VŠĮ „Media medis“ atveju panašiai atsižvelgti į dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpį, ir UAB „Ministerium“ skundžiamu nutarimu paskirtą baudą sumažinti iki 4 000 Eurų. Toks baudos dydis nebūtų simbolinis, turėtų pakankamą atgrasomąjį poveikį, ir kartu būtų proporcingas UAB „Ministerium“ vaidmeniui draudžiamame susitarime.

Taigi pripažinta, jog pirmosios instancijos teismas nepakankamai individualizavo Konkurencijos tarybos UAB „Ministerium“ paskirtą baudą, todėl teismo sprendimas šioje dalyje pakeistas.

2017 m. rugsėjo 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-909-552/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05582-2015-1

Procesinio sprendimo kategorija 11.2

[Prieiga internete](#)

Dėl esminės žalos vertinimo sprendžiant, ar tvirtinti ūkio subjekto siūlomus įsipareigojimus

Ginčas byloje kilo dėl Konkurencijos tarybos 2014 m. rugsėjo 30 d. nutarimo Nr. 2S-9/2014 (toliau – ir Nutarimas), kuriuo Konkurencijos taryba pripažino, kad UAB „G4S Lietuva“ pažeidė Lietuvos Respublikos

konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalį ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 1 dalį bei skyrė jai 9 437 800 Lt (2 733 375 Eur) baudą, teisėtumo ir pagrįstumo.

Nagrinėjamu atveju viena susitarimų su bankais šalis buvo G4S, o kita – atitinkamai SEB bankas, „Swedbank“ ir DNB bankas. Atsižvelgdamas į tai, kad Taryba neįrodė, jog bankai susitarimų sudarymo ir jų galiojimo metu suvokė ar galėjo suvokti ir kontroliuoti savo sudaromų sutarčių poveikį konkurencijai, LVAT 2014 m. balandžio 8 d. nutartimi konstatavo nesant pagrindo taikyti atsakomybę minėtiems bankams. Kartu Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pabrėžė, kad, priešingai nei bankų atveju, pinigų tvarkymo paslaugų teikėjas G4S buvo kitokioje padėtyje, vertinant šio ūkio subjekto galimybes suvokti ir kontroliuoti savo sudaromų sutarčių poveikį konkurencijai, taigi, atsakomybės pagrindas nagrinėjamu atveju galėtų egzistuoti tik dėl G4S veiksmų dėl kitokios nei bankai šio pareiškėjo padėties.

2014 m. rugsėjo 30 d. Taryba priėmė nutarimą Nr. 2S-9/2014, kuriame nurodė, kad įvertinus 2012 m. gruodžio 20 d. nutarime bei atnaujinto tyrimo metu nustatytas aplinkybes, pranešime apie atliktą tyrimą buvo padaryta išvada, kad nebuvo pagrindo nutraukti tyrimą pagal Konkurencijos įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 2 punktą patvirtinant UAB „G4S Lietuva“ įsipareigojimus, kadangi nebuvo tenkinama viena iš būtinų Konkurencijos įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 2 punkto taikymo sąlygų, t. y. UAB „G4S Lietuva“ veiksmas buvo padaryta esminė žala Konkurencijos įstatymo saugomiems interesams.

Pirmosios instancijos teismas nesutiko su Konkurencijos tarybos vertinimu, kad visos aplinkybės patvirtina esminės žalos Konkurencijos įstatymo (toliau – ir KĮ) saugomiems interesams buvimą. Galutinės instancijos teismas nurodė, kad siekiant patikrinti pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumą ir teisingumą, būtina išnagrinėti pažeidimo pavojingumo laipsnio ir pažeidimo trukmės aspektus, nes būtent jie lėmė pirmosios instancijos teismo poziciją dėl esminės žalos vertinimo.

Pirmosios instancijos teismas skundžiamame sprendime konstatavo, kad Konkurencijos taryba klaidingai apskaičiavimo pažeidimo trukmę, nes nagrinėjamu atveju pažeidimo trukmei nustatyti aktualus ne pirmosios sutarties sudarymo momentas ir paskutinės sutarties galiojimo pabaigos momentas (šiuo metodu vadovavosi Konkurencijos taryba), o laikotarpis, kai visos trys sutartys galiojo kartu ir galėjo daryti kumuliatyvų poveikį konkurencijai. Remdamasis į bylą pateiktomis konfidencialiomis sutartimis su bankais, pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad pažeidimo laikotarpis yra nuo 2008 m. iki 2011 m., nes šiuo laikotarpiu galiojo visi 3 susitarimai su bankais, todėl vertinant, ar pažeidimas pagal trukmę daro esminę žalą konkurencijai, pirmosios instancijos teismo nuomone, turėjo būti vertinamas ne beveik 5,5 metų, o 2 metų 11 mėnesių laikotarpis.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija pabrėžė, kad Nutarimo 166 punkte yra nurodyta, jog sudarius 2007 m. UAB „G4S Lietuva“ – AB SEB banko sutartį, kitiems paslaugų teikėjams liko galimybė konkuruoti ne daugiau kaip dėl maždaug 5 proc. paslaugų teikimo pinigų tvarkymo rinkos. Kitaip tariant, vien šiuo susitarimu, net nevertinant kumuliatyvaus jo ir 2008 m. G4S sudarytų susitarimų su „Swedbank“ ir DNB banku poveikio konkurencijai, buvo uždaryta daugiau kaip 95 proc. rinkos. Tokiomis aplinkybėmis teisėjų kolegija 2007 m. UAB „G4S Lietuva“ – AB SEB banko sutartį vertino kaip itin reikšmingai prisidėjusią prie rinkos uždarymo, todėl konstatuota, kad atsakovas teisingai ir pagrįstai UAB „G4S Lietuva“ pažeidimo pradžia laikė 2007 m. UAB „G4S Lietuva“ – AB SEB banko sutarties sudarymo dieną.

Teisėjų kolegija pritarė atsakovo ir trečiojo suinteresuotojo asmens pozicijai, kad pažeidimo pabaiga laikytinas 2008 m. UAB „G4S Lietuva“ – AB DNB banko sutarčių nuostatų, numačiusių AB DNB bankui pareigą mokėti kompensaciją, panaikinimo momentas: nors kitiems teikėjams vis dar buvo ribojamos galimybės konkuruoti dėl paslaugų teikimo AB SEB bankui, tačiau įvertinus tuo metu SEB banko pagal 2007 m. UAB „G4S Lietuva“ – AB SEB banko sutartį perkamų paslaugų apimtį, nebuvo pagrindo konstatuoti, jog tuo metu kitų teikėjų galimybės konkuruoti dėl pinigų tvarkymo (įskaitant bankomatų inkasavimą) paslaugų teikimo buvo pastebimai ribojamos.

Pažeidimo pavojingumo laipsnio vertinimo aspektu teisėjų kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas teisingai atsižvelgė, kad faktai dėl susitarimų su bankais, dėl kurių pakankamai ilgam laikui buvo uždarytos ypač didelės tiriamų rinkų dalys bei kad sudarius įsipareigojimo pirkti paslaugas iš vieno teikėjo susitarimus, paklausa ir pasiūla didelėje rinkos dalyje tapo išaldyta, yra konstatuoti galutine ir neskundžiama Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartimi, todėl privalomi šią bylą nagrinėjančiam teismui ir teismas jais vadovaujasi. Pirmosios instancijos teismas taip pat nurodė atsižvelgiąs ir į LVAT 2014 m. balandžio 8 d. nutartyje konstatuotą galimą poveikį konkurencijai ir LVAT 2016 m. vasario 11 d. nutartyje pateiktu išaiškinimu, jog nagrinėjamu atveju pakanka nustatyti, kad susitarimais su bankais konkurencija buvo ribojama potencialiai, nereikia konstatuoti, ar ji buvo / nebuvo apribota. Papildomai galutinės

instancijos teismo teisėjų kolegija nurodė, kad LVAT 2014 m. balandžio 8 d. nutarties 62, 71 punktuose jau buvo nustatyta, kad geografinė rinka nagrinėjamu atveju laikytina visa Lietuvos Respublikos teritorija. Byloje nustatytų aplinkybių visumos nulemta teisinė situacija, teisėjų kolegijos vertinimu, sudarė pagrindą susitarimus su bankais vertinti kaip dariusius esminę žalą KĮ saugomiems interesams.

KĮ skyriaus 28 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kokio turinio nutarimus dėl atliekamų tyrimų gali priimti Taryba, o KĮ 28 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodoma teisė Konkurencijos tarybai nutraukti tyrimą, jei veiksmai nepadarė esminės žalos įstatymų saugomiems interesams, o ūkio subjektas, įtariamas pažeidęs įstatymą, geranoriškai nutraukė veiksmus ir pateikė Konkurencijos tarybai rašytinį įsipareigojimą tokių veiksmų neatlikti ar atlikti veiksmus, šalinančius įtariamą pažeidimą ar sudarančius prielaidas jo išvengti ateityje. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pažymėjo, kad šios normos formuluotė yra svarbi keliais aspektais. Pirmiausia, Taryba gali nutraukti tyrimą tik tuo atveju, jei yra tenkinamos kelios šioje normoje išdėstytos sąlygos: esminės žalos šio įstatymo saugomiems interesams nebuvimo faktas, ūkio subjekto, įtariamo pažeidus įstatymą, geranoriškas veiksmų nutraukimas ir tam tikro rašytinio įsipareigojimo pateikimas. Antra, rašytiniam įsipareigojimui aptariama norma taip pat kelia tam tikrus reikalavimus: ūkio subjektas turi įsipareigoti veiksmų neatlikti ar atlikti veiksmus, kurie šalintų įtariamą pažeidimą ar sudarytų prielaidas jo išvengti ateityje. Kitaip tariant, būtent šie išvardyti elementai yra rašytinių ūkio subjektų įsipareigojimų pagrįstumo vertinimo kriterijai. Taryba, gavusi įsipareigojimus, turėtų vertinti jų atitiktį šiems normoje išdėstytiems reikalavimams, t. y., ar įsipareigojama veiksmų neatlikti ar atlikti veiksmus, kurie šalintų įtariamą pažeidimą ar sudarytų prielaidas jo išvengti ateityje. Tačiau tam, kad Taryba galėtų įvertinti pateiktų įsipareigojimų pagrįstumą visų pirma turi būti išpildytos prieš tai minėtos tyrimo nutraukimo sąlygos, t. y. turi nebūti esminės žalos šio įstatymo saugomiems interesams, ūkio subjektas, įtariamas pažeidęs įstatymą, turi būti geranoriškai nutraukęs veiksmus ir pateikęs prieš tai minėtus reikalavimus atitinkančius rašytinius įsipareigojimus. Svarbu, kad visų normoje nurodytų sąlygų buvimo visuma yra įsipareigojimų vertinimo prielaida. Todėl negalima vertinti įsipareigojimų pagrįstumo, jei bent viena iš sąlygų nėra nustatyta.

Galutinės instancijos teismas sprendė, kad Nutarime įvertinusi 2012 m. gruodžio 20 d. nutarime bei atnaujinto tyrimo metu nustatytas aplinkybes, Konkurencijos taryba padarė teisingą ir pagrįstą išvadą, jog nebuvo pagrindo nutraukti tyrimą pagal Konkurencijos įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 2 punktą patvirtinant UAB „G4S Lietuva“ įsipareigojimus, nes nebuvo tenkinama viena iš būtinų Konkurencijos įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 2 punkto taikymo sąlygų, t. y. UAB „G4S Lietuva“ veiksmais buvo padaryta esminė žala Konkurencijos įstatymo saugomiems interesams. Teisėjų kolegija taip pat konstatavo, kad nėra pagrindo pripažinti, kad Nutarimu bauda pareiškėjui skirta pažeidžiant baudų skaičiavimo taisykles.

Pareiškėjo UAB „G4S Lietuva“ apeliacinis skundas atmestas, atsakovo Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos apeliacinis skundas patenkintas. Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – UAB „G4S Lietuva“ skundas atmestas.

2017 m. rugsėjo 4 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-3075-822/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04644-2014-8

Procesinio sprendimo kategorija 61

[Prieiga internete](#)

11.8. Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimas

Dėl mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjų sutarčių nuostatų atitikties Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatyme įtvirtintiems reikalavimams

Byloje ginčas kilo dėl Konkurencijos tarybos 2015 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. 1S-97/2015 (toliau – Nutarimas), kuriame Konkurencijos taryba nutarė pripažinti, kad UAB „RIMI LIETUVA“ 2010-2015 m. didmeninio pirkimo – pardavimo sutartyse su maisto prekių ir gėrimų tiekėjais įtvirtinusi šiame nutarime nagrinėtas ir toliau nurodytas nuostatas dėl prekių pardavimo skatinimo veiksmų ir išlaidų reglamentavimo, pažeidė Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimus:

1) tiekėjų iš anksto metams skiriamo ne mažesnio nei tam tikras pardavimo skatinimo biudžeto, jo preliminarus ir negalutinio paskirstymo skatinimo veiksams bei įpareigojimo skirtą biudžetą [bet] kuriuo atveju sumokėti ne vėliau kaip iki metų pabaigos;

2) atlygio už pardavimo skatinimą ir (ar) prekių išdėstymą, kurį sudaro skirtumas tarp pardavimo skatinimo biudžeto ir jo faktinių išlaidų;

3) ankstesnių metų pardavimo skatinimo biudžeto ir jo analogiško paskirstymo taikymo nesusitarus dėl pardavimo skatinimo biudžeto ir mažmeninės prekybos įmonės teisės savo nuožiūra perskirstyti pardavimo skatinimo biudžetą.

Konkurencijos taryba Nutarime taip pat įpareigojo UAB „RIMI LIETUVA“ nutraukti nurodytus draudžiamus nesąžiningus veiksmus bei už pažeidimą UAB „RIMI LIETUVA“ skyrė 73 000 Eur piniginę baudą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas pareiškėjo UAB „RIMI LIETUVA“ skundą tenkino iš dalies, sumažino UAB „RIMI LIETUVA“ Nutarimu paskirtą baudą iki 35 000 Eur. Likusią skundo dalį atmetė.

Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatyta: „Mažmeninės prekybos įmonėms draudžiama atlikti ūkinės veiklos sąžiningai praktikai prieštaraujančius veiksmus, kuriais mažmeninės prekybos įmonių veiklos rizika perkeliama tiekėjams ar jiems primetami papildomi įsipareigojimai arba kurie varžo tiekėjų galimybes laisvai veikti rinkoje ir kurie išreiškiami kaip reikalavimai tiekėjui tiesiogiai ar netiesiogiai apmokėti dalį mažmeninės prekybos įmonės arba kartu su šia įmone vykdomo pardavimo skatinimo išlaidų ar kitokiu būdu už jas atlyginti, išskyrus atvejus, kai yra mažmeninės prekybos įmonės ir tiekėjo rašytinis susitarimas dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksmų.“

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas konstatavo, kad tokios sutarties nuostatos, kuriose konkrečiai numatytas tik vienas elementas – apmokamų išlaidų dydis, tačiau ne konkretūs numatomi taikyti pardavimo skatinimo veiksmai, neatitinka Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtintos išimties sąlygų. Teisėjų kolegija nesutiko su pareiškėjo argumentais, kad pagal Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punktą yra leidžiama metų pradžioje susitarti dėl pardavimo skatinimo biudžeto sumos metams, o vėliau metų eigoje – dėl konkrečių pardavimo skatinimo veiksmų. Teismas nurodė, kad šioje normoje nėra numatyta galimybė sudaryti preliminarų susitarimą dėl kurio nors iš nurodytų elementų ir vėliau jį konkretizuoti. Pagal Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punktą išimtimi iš bendro draudimo galima pasinaudoti tik tuo atveju, kai yra rašytinis susitarimas dėl abiejų elementų – apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksmų. Sutarties sudarymo mechanizmas, kai tiekėjas įsipareigoja skirti konkrečią pardavimo skatinimo biudžeto sumą ir ją bet kuriuo atveju sumokėti iki metų pabaigos, tačiau mažmeninės prekybos įmonė neįsipareigoja taikyti konkrečių pardavimo skatinimo veiksmų, yra akivaizdžiai palankus mažmeninės prekybos įmonei, tačiau neatitinka Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtintų reikalavimų.

Iš standartinės sutarties nuostatų buvo matyti, kad tuo atveju, kai sulygta pardavimo skatinimo biudžeto suma per metus nėra išnaudojama, UAB „RIMI LIETUVA“ įgydavo teisę gauti neišnaudotą pardavimo skatinimo biudžeto dalį. Nors sutartyje ši pinigų suma yra vadinama „atlygiu už pardavimų skatinimą ir/ar prekių išdėstymą“, iš nuostatos turinio yra matyti, kad ši suma yra mokama už neatliktus pardavimų skatinimo ir/ar prekių išdėstymo veiksmus (sumą sudaro skirtumas tarp sulygto marketingo biudžeto sumos ir išlaidų pardavimų skatinimui ir/ar prekių išdėstymui). Galutinės instancijos teismas konstatavo, kad tokia sutarties nuostata prieštarauja Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punktui, kadangi pagal šią normą yra leidžiamas tik susitarimas dėl apmokamų išlaidų dydžio ir numatomų taikyti pardavimo skatinimo veiksmų, t. y. pagal šią nuostatą privalo būti numatytas konkretus apmokamų išlaidų dydis už konkrečius numatomus taikyti pardavimo skatinimo veiksmus.

Dėl ankstesnių metų pardavimo skatinimo biudžeto ir jo analogiško paskirstymo taikymo nesusitarus dėl pardavimo skatinimo biudžeto galutinės instancijos teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal šią sutarties nuostatą pardavimų skatinimo biudžeto pakeitimas (tiek didinimas, tiek mažinimas) galimas tik esant abiejų šalių susitarimui, o jo nesant, taikomas praėjusių metų biudžetas, net ir tuo atveju, kai, pavyzdžiui, tiekėjas apskritai nenori einamaisiais metais skirti lėšų pardavimų skatinimui ar nori jų skirti mažiau nei praėjusiais metais, tačiau UAB „RIMI LIETUVA“ su pardavimo skatinimo biudžeto mažinimu nesutinka. Teisėjų kolegija konstatavo, kad iš tiekėjų paaiškinimų bei nagrinėjamos tipinės sutarties nuostatos matyti, kad ji suteikia galimybę UAB „RIMI LIETUVA“ neatsižvelgti į tiekėjų valią dėl pardavimų skatinimo biudžeto sumos mažinimo (ar jokios sumos neskyrimo) daugelį metų. Tokiu būdu konkretaus tokio pat kaip praėjusiais metais pardavimo skatinimo biudžeto dydžio skyrimas, kaip matyti iš tiekėjų paaiškinimų, gali neatitikti tiekėjo valios daugelį metų, kol tęsiasi tiekimo santykiai tarp tiekėjo ir UAB „RIMI LIETUVA“. Teisėjų kolegija pritarė Konkurencijos tarybos vertinimui, jog tokia nuostata, kuri užtikrina tik vienos iš šalių valios ir interesų įgyvendinimą ir iš esmės daugeliui metų atima iš tiekėjo galimybę išreikšti valią dėl pardavimo skatinimo biudžeto dydžio, sumažinti pardavimo skatinimo biudžetą (ar jo nebeskirti) nenutraukiant tiekimo sutarties,

neatitinka Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtintos sąlygos, jog turi būti sudarytas (rašytinis) susitarimas, t. y. suderinta abiejų šalių valia.

Dėl sutarčių nuostatų, kuriose buvo įtvirtinta UAB „RIMI LIETUVA“ teisė savo nuožiūra perskirstyti pardavimo skatinimo biudžetą, teisėjų kolegija konstatavo, kad sutarties nuostatos, pagal kurias mažmeninės prekybos įmonei paliekama teisė pasirinkti tai, dėl ko pagal Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punktą, siekiant pasinaudoti išimtimi, privalo būti susitarta (apmokamų išlaidų dydis ir numatomi taikyti pardavimo skatinimo veiksmai), neatitinka Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtintos išimties sąlygų, kadangi iš esmės panaikina Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtintą didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių rinkos galios panaudojimo ribojimą.

Konkurencijos taryba Nutarime, atsižvelgusi į tai, kad UAB „RIMI LIETUVA“ galėjo klaidingai interpretuoti Konkurencijos tarybos atliekamą stebėseną ir jos pagrindu rengiamas metines pažymas kaip *ex ante* peržiūros įrankį įmonės sutarčių atitikties Įstatymo nuostatomis vertinti, ir tai galėjo lemti, kad UAB „RIMI LIETUVA“, nesulaukusi tiesioginių Konkurencijos tarybos pastabų dėl sutarčių nė vienoje stebėsenos pažymoje, galėjo suklysti dėl sutarčių atitikties Įstatymo reikalavimams, baudos dydžio skaičiavimui atsižvelgė į pažeidimo laikotarpį, kurio pradžia laikė 2014 m. kovo 3 d., kai buvo paskelbta 2014 m. pažyma ir UAB „RIMI LIETUVA“ turėjo sužinoti apie informacinį Įstatymo stebėsenos pobūdį ir neabejotinai suprasti, kad jos sutarčių nuostatos galėjo pažeisti Įstatymo reikalavimus.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas konstatavo, kad 2011 – 2013 m. viešai skelbtose pažymose Konkurencijos taryba, Įstatymo pagrindu atlikdama sistemingą mažmeninės prekybos sektoriaus stebėseną, nuosekliai kasmet nurodydavo, kad išanalizavo didmeninio tiekimo sutartis su didžiaisiais prekybos tinklais, ir kad mažmeninės prekybos įmonės Įstatyme numatytų ūkinės veiklos sąžiningai praktikai prieštaraujančių veiksmų santykiuose su tiekėjais atsisakė. Teisėjų kolegijos vertinimu, tokių nuoseklių vienareikšmiškų viešai skelbiamų Konkurencijos tarybos teiginių pagrindu pareiškėjui pagrįstai galėjo susiformuoti įsitikinimas, kad jo naudojamos tipinės sutartys, kurias pareiškėjas teikė Konkurencijos tarybai, ir kurios, kaip nurodyta pažymose, buvo analizuojamos pažymas rengiant, nepažeidžia Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto.

Papildomai pažymėta, kad Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte yra įtvirtintas ne absoliutus draudimas, tačiau draudimas su tam tikra išimtimi, kuria galima pasinaudoti esant joje nurodytoms sąlygoms. Taigi Konkurencijos tarybos, kaip Įstatymo stebėseną (Įstatymo 14 straipsnis) ir jo nuostatų laikymosi kontrolę (Įstatymo 4 straipsnis) atliekančios institucijos viešai pateikiamas vertinimas, kad mažmeninės prekybos įmonės sąžiningai praktikai prieštaraujančių veiksmų santykiuose su tiekėjais atsisakė, ar kad, išanalizavus keturių mažmeninės prekybos įmonių didmeninio tiekimo sutartis, pažeidimų nustatyta nebuvo, pagrįstai galėjo būti pareiškėjo suprantamas kaip reiškiantis tai, kad Konkurencijos taryba Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punktą interpretuoja taip, jog pareiškėjo naudojama tipinė sutartis šios Įstatymo nuostatos nepažeidžia.

2014 m. pažymos 2 punkte Konkurencijos taryba nurodė: „Stebėsenos pažymoje pateikiama tik apibendrinta Įstatymo stebėsenos informacija, kuri nereiškia individualios situacijos vertinimo. Stebėsenos pažyma iš esmės yra informacinio pobūdžio dokumentas, kuriame pateikiami teiginiai ir išvados neapriboja Konkurencijos tarybos atliekant tyrimus dėl galimų Įstatymo pažeidimų.“

Teisėjų kolegijos vertinimu, tokia pastaba yra pernelyg abstraktaus ir bendro pobūdžio, kad galėtų paneigti 2011, 2012 ir 2013 m. pažymose nurodytus nuoseklius ir konkrečius teiginius, kurių pagrindu pareiškėjui galėjo pagrįstai susiformuoti įsitikinimas, kad jo naudojamos tipinės sutartys nepažeidžia Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto. Pažymėta, kad UAB „RIMI LIETUVA“ tipinės sutarties nuostatos, kurias Konkurencijos taryba pripažino prieštaraujančiomis Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punktui, 2010–2015 m. iš esmės nesikeitė. Be to, pareiškėjas ne tik teikė Konkurencijos tarybai tipines sutartis Įstatymo stebėsenai, bet 2012 m. ir konsultavosi dėl nuostatų, reglamentuojančių pardavimo skatinimo veiksmus, įgyvendinimo tvarkos, kas rodo, jog atitinkamos tipinės sutarties nuostatos Konkurencijos tarybai turėjo būti žinomos. Taigi konstatuota, kad pareiškėjas pagrįstai traktavo Konkurencijos tarybos viešai skelbtose pažymose išdėstytus teiginius kaip reiškiančius, kad jo naudojamos tipinės sutarties nuostatos nepažeidė Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimų.

Galutinės instancijos teismo teisėjų kolegija sprendė, jog, nepaisant to, kad Konkurencijos taryba pagrįstai nustatė, kad pareiškėjo tipinių sutarčių tam tikros nuostatos pažeidžia Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punktą, pareiškėjo teisėtas lūkestis, atsiradęs dėl nuoseklios 2010 – 2013 m. viešai skelbtos Konkurencijos

tarybos pozicijos, kad pareiškėjo tipinė sutartis nepažeidžia Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkto, gintinas panaikinant pareiškėjui skirtą baudą.

2017 m. rugsėjo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1537-858/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04904-2015-8

Procesinio sprendimo kategorija 11.8

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.3. Valstybės tarnautojų atleidimas iš pareigų

21.3.5. Politinio (asmeninio) pasitikėjimo tarnautojo atleidimas

Dėl savivaldybės tarybos teisės inicijuoti savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo atleidimo iš pareigų praradus pasitikėjimą procedūrą

Pareiškėjas (Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas) kreipėsi į teismą prašydamas panaikinti Visagino savivaldybės tarybos sprendimą atleisti jį iš pareigų. Pareiškėjas paaiškino, kad savivaldybės tarybos sprendimas atleisti jį iš pareigų praradus pasitikėjimą buvo priimtas pažeidžiant esmines procedūras, kadangi, jo vertinimu, buvo nesilaikyta Vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje nustatytos savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo atleidimo iš pareigų praradus pasitikėjimą procedūros inicijavimo tvarkos, t. y. savivaldybės taryba (jos narių grupė) neturėjo teisės inicijuoti pareiškėjo atleidimo iš pareigų klausimo, kadangi tokia teisė suteikta tik merui.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad pagal Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 9 punktą savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo priėmimas į pareigas ir atleidimas iš jų yra išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija. Tai reiškia, kad šios kompetencijos negali perimti ir ją įgyvendinti jokia kita savivaldybės institucija; savivaldybės taryba negali jos atsisakyti ar perduoti kitoms savivaldybės institucijoms. Svarbu ir tai, kad savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo atleidimo iš pareigų praradus pasitikėjimą procedūra, atsižvelgus į tai, kad sprendimą šiuo klausimu, kaip minėta, gali priimti tik kolegialus subjektas – savivaldybės taryba – turi atitikti pagrindines taisykles, kurios nustatytos savivaldybės tarybos sprendimų priėmimo tvarkai, taip pat teisės normas, kuriose aptarti kai kurie politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų atleidimo iš pareigų klausimai.

Byloje vadovautasi Vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 3 dalimi, kurioje nustatyta, kad atleidimo iš pareigų praradus pasitikėjimą ar tarnybinės nuobaudos skyrimo procedūra pradedama mero iniciatyva arba remiantis jo gauta rašytine informacija apie savivaldybės administracijos direktoriaus (direktoriaus pavaduotojo (pavaduotojų) tarnybinius nusižengimus ar apie savivaldybės tarybos pateiktus nepasitikėjimo savivaldybės administracijos direktoriumi motyvus.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, nurodyta įstatymo nuostata neriboja savivaldybės tarybos kompetencijos spręsti dėl nepasitikėjimo savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoju ir jo atleidimo šiuo pagrindu bei tokios procedūros inicijavimo. Sisteminis Vietos savivaldos įstatymo aiškinimas leidžia daryti išvadą, jog savivaldybės taryba (ar jos narių grupė), kaip subjektas, turintis išimtinę kompetenciją spręsti dėl nepasitikėjimo pareiškimo bei savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo, kaip politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo, atleidimo, turi teisę ir inicijuoti tokią procedūrą. Be to, pagal to paties įstatymo nuostatas, inicijuoti klausimus svarstyti savivaldybės tarybos posėdyje gali ne tik savivaldybės meras, bet ir kiti įstatyme nurodyti subjektai, tarp kurių ir savivaldybės tarybos nariai ir / ar jų grupės. Tik patį sprendimą dėl savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo atleidimo iš pareigų praradus pasitikėjimą turi priimti savivaldybės taryba, kaip kolegiali institucija, posėdyje dalyvaujančių narių balsų dauguma.

Atsižvelgusi į tai, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, jog sprendimas, kuriuo pareiškėjas atleistas iš Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pareigų praradus savivaldybės kolegialios institucijos (savivaldybės tarybos) pasitikėjimą, priimtas nepažeidžiant procedūrinių taisyklių ar pareiškėjo teisių. Pagrindų panaikinti šį sprendimą nebuvo nustatyta. Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2017 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4814-575/2017

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00114-2017-3

Procesinio sprendimo kategorija 21.3.5

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.3. Parama kaimo plėtrai

Dėl paramos kaimo plėtrai neskyrimo ir sankcijos taikymo

Pareiškėjas kreipėsi su skundu į teismą, prašydamas panaikinti atsakovo Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento Kauno paramos administravimo skyriaus sprendimo dalis, kuriose: 1) perskaičiuota galima paramos suma sumažinta nuo 13 892 Eur iki 12 772 Eur; 2) vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-249 patvirtintų Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Pelno nesiekiančios investicijos“ įgyvendinimo taisyklių (toliau – Įgyvendinimo taisyklės) 57.5 papunkčiu pritaikyta paramos neskyrimo sankcija dėl 2 804,66 Eur sumos.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, kad nagrinėjamu atveju atlikus paramos paraiškos patikrą vietoje po pranešimo apie įgyvendintą veiklą, buvo nustatyta, kad pakeistas griovių šlaitų, kraštų ir dugno šienavimo būdas iš rankinio į mechanizuotą. Prienų rajono savivaldybės administracija perskaičiavo darbų atlikimo sąmatas (pakeisdama šienavimo būdą iš rankinio į mechanizuotą), o atsakovas, atsižvelgdamas į tai, perskaičiavo galimą gauti paramos sumą nuo 13 892 Eur iki 12 772,02 Eur. Kaip buvo matyti iš ginčyto administracinio akto, atsakovas, atlikdamas tokį paramos sumos perskaičiavimą, vadovavosi Įgyvendinimo taisyklių 34 punktu, kuriame nustatyta, kad paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar veikla tinkama gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir kokia galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių. Vertinant šios teisės normos turinį, negalima teigti, jog ji skirta ir tiems atvejams, kai konstatuojami jau atliktų darbų neatitikimai sąmatoms, pateiktoms ir įvertintoms paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu (Įgyvendinimo taisyklių 21, 34 p.), todėl šios teisės normos pagrindu neigiamos teisinės pasekmės pareiškėjui negalėjo atsirasti. Kita vertus, kalbant apie melioracijos griovių šlaitų, kraštų ir dugno šienavimą, teisės aktai nenustato konkretaus šienavimo būdo (Melioracijos techninis reglamentas MTR 1.12.01:2008 34 p.). Toks teisinis reguliavimas, LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos požiūriu, darbus leidžia atlikti rankiniu arba mechanizuotu darbu ir sudaro galimybes, priklausomai nuo šienavimo būdo, apskaičiuoti tinkamas finansuoti atliktų darbų vertes. Tačiau atsakovas tokius atvejus (kai sąmata, kaip šiuo atveju, koreguojama po atliktų darbų, nustačius sutarto darbų būdo neatitikimus ir tik tada, kai teisės aktuose numatyta galimybė finansuoti ir kitu būdu atliktus darbus) turi kvalifikuoti kaip paramos paraiškos sąlygų pažeidimą ir, taikydamas Įgyvendinimo taisyklių 57 punktą, skirti dalies paramos neskyrimo sankciją.

Dėl to konstatuota, kad atsakovas, perskaičiuodamas paramos sumą nuo 13 892 Eur iki 12 772,02 Eur dėl ginčo sprendime išdėstytų faktinių aplinkybių, neteisingai taikė teisės normas, kuriomis remiantis ir buvo priimtas ginčytas administracinis aktas. Šis individualaus teisės taikymo akto trūkumas nagrinėtu atveju vertintas kaip esminis, kadangi, Agentūrai netinkamai teisiškai kvalifikuojant susiklostančius santykius ir neteisingai taikant teisės normas, be kita ko, iš asmens atimama galimybė identifikuoti savo teisių bei pareigų turinį, jų pasikeitimą bei šio pasikeitimo pagrindus. Svarbu ir tai, kad minėta Agentūros klaida, priimant administracinį sprendimą, šiuo atveju paveikė galutinę išmokėtinos pareiškėjui paramos sumą (už kitus pažeidimus, dėl kurių pareiškėjas ginčo byloje nekėlė, paramos išmoka sumažinta 30 proc. nuo patikslintos, o ne nuo pirminės sąmatos sumos), todėl ir šiuo aspektu įvardytas administracinio sprendimo trūkumas yra itin reikšmingas. Nurodyto individualaus teisės taikymo akto trūkumo pašalinti be kitokio teisinių santykių kvalifikavimo konkrečiame administraciniame akte, o tai yra viešojo administravimo institucijos (šiuo atveju Agentūros) pareiga, bylos nagrinėjimo metu nėra galimybių. Todėl pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria panaikinta aptarta ginčijamo administracinio akto dalis, kaip neatitinkanti Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalies reikalavimų, šiuo aspektu iš esmės yra teisinga, tačiau keistina, atsižvelgiant į tai, kad teisinių santykių perkvalifikavimo ir konkrečios paramos skyrimo klausimas turėjo būti grąžintas Agentūrai nagrinėti iš naujo.

Dėl kitos administracinio sprendimo dalies, susijusios su paramos neskyrimo sankcijos (2 804,66 Eur sumos) taikymu, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, kad atsakovas, vadovaudamasis Įgyvendinimo

taisyklių 57.5 punktu, pareiškėjui taikė paramos neskyrimo sankciją dėl 2 804,66 Eur, atlikus paramos paraiškos patikrą vietoje po pranešimo apie įgyvendintą veiklą ir nustačius, kad krūmai, augantys ant melioracijos griovių šlaitų, pašalinti mechanizuotu būdu. Toks būdas nebuvo numatytas sąmatose, pateiktose ir įvertintose paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu (Įgyvendinimo taisyklių 21, 34 p.). Šis būdas taip pat prieštarauja Reglamentui MTR 1.12.01:2008, kurio 39 punkte nustatyta, kad krūmai melioracijos griovių šlaituose ir pagrioviuose kertami rankiniu būdu arba mechaniniais pjūklais. Pažymėtina, kad dėl tokio imperatyvaus darbų būdo reglamentavimo nėra teisinių pagrindų darbo laiko sąnaudų bei materialinių resursų normas perskaičiuoti iš rankinio į mechanizuotą būdą, todėl atsakovas turėjo teisinį pagrindą pripažinti šiuos darbus kaip netinkamus finansuoti.

Vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 3 punktu, proporcingumo principas viešajame administravime reiškia, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus.

Nagrinėto ginčo kontekste taikant šį principą, pažymėta, kad pagal 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL L 277, 2005 10 21, p. 1) 71 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas, išlaidos atitinka reikalavimus EŽŪFKP finansavimui gauti tik tuo atveju, jei jos susijusios su operacijomis, kurias pagal kompetentingos įstaigos nustatytus atrankos kriterijus atrinko atitinkamos programos valdymo institucija arba kurios buvo atrinktos jos atsakomybe (2 d.); taisyklės dėl išlaidų atitikimo reikalavimams nustatomos nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytas specialias sąlygas tam tikroms kaimo plėtros priemonėms (3 d.). Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, Agentūros praktika, kuomet, atlikus paramos paraiškos patikrą vietoje po pranešimo apie įgyvendintą veiklą, nustatoma, jog buvo pakeistas darbų atlikimo būdas (esant galimybei darbus atlikti kitu teisės aktuose nedraudžiamu būdu, kaip šiuo atveju, dėl melioracijos griovių šlaitų, kraštų ir dugno šienavimo) ir, atsižvelgus į patikslintą sąmatą, pateiktą ir įvertintą paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu, yra sprendžiama dėl dalies paramos neskyrimo, nepažeidžiant minėtų Tarybos reglamento nuostatų, kadangi šios išlaidos atitinka minėto Tarybos reglamento 71 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas sąlygas, ir tai administracinio sprendimo masto proporcingumo aspektu atitinka būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus. Tačiau kitaip vertintini atvejai, kai darbai (kaip šiuo atveju – krūmų melioracijos griovių šlaituose ir pagrioviuose kirtimo darbai) atliekami nacionalinių teisės aktų neleidžiamu būdu. Neleistinas tokių darbų atlikimo būdo pakeitimas kartu reiškia ir nacionalinių taisyklių dėl išlaidų atitikimo reikalavimams (tinkamumo finansuoti kriterijų) pažeidimą (Įgyvendinimo taisyklių 21, 22.1, 23.1 p., Reglamento MTR 1.12.01:2008 39 p.). Todėl jeigu Agentūra nepaisytų šių nuostatų ir ignoruodama aplinkybę, jog Reglamente MTR 1.12.01:2008 yra nustatytas konkretus darbų atlikimo būdas, priimtų sprendimą pripažinti faktiškai patirtas darbų išlaidas (išlaidas, patirtas pakeitus darbų atlikimo būdą) finansuotinomis ar iš dalies finansuotinomis, tai reikštų viešojo administravimo institucijos įgaliojimų viršijimą ir kartu minėto Tarybos reglamento 74 straipsnio 1 dalies, kurioje nustatyta, jog Bendrijos finansiniai interesai veiksmingai apsaugomi tik nacionalinių teisinių mechanizmų (valstybėms narėms priimant įstatymus ir kitus teisės aktus pagal Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 9 straipsnio 1 dalį) pagrindu, pažeidimą. Administracinio sprendimo masto proporcingumo aspektu tai reiškia, kad tokiais atvejais teisei prieštaraujančios veikos pripažinimas ir atsakomybės taikymas (sankcijos skyrimas) yra ta priemonė, kuri atitinka būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus, todėl negali būti vertinama kaip pažeidžianti proporcingumo ar kitus pirmosios instancijos teismo sprendime nurodytus principus (teisingumo, protingumo ir sąžiningumo imperatyvus). Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas, neteisingai nurodydamas, jog jokie teisės aktai nedraudžia tankių, vidutinio tankumo ir retų krūmų pašalinimo nuo griovių šlaitų mechanizuotu būdu (nors, kaip minėta, Reglamento MTR 1.12.01:2008 39 punkte nustatytas konkretus leistinas šių darbų atlikimo būdas – rankiniu būdu arba mechaniniais pjūklais, o tai suponuoja, kad visi kiti darbų atlikimo būdai yra neleistini), padarė teisės taikymo bei aiškinimo klaidą, lėmusią, jog buvo netinkamai įvertintas paskirtos sankcijos dėl 2 804,66 Eur proporcingumas ir atitikimas kitiems imperatyvams.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad atsakovas, taikydamas paramos neskyrimo pareiškėjui sankciją dėl 2 804,66 Eur sumos, iš esmės priėmė pagrįstą ir teisėtą administracinį sprendimą, kuris pirmosios instancijos teismo sprendime dėl šioje nutartyje nurodytų argumentų neteisėtai panaikintas.

Dėl klausimo grąžinimo nagrinėti viešojo administravimo subjektui pažymėta, kad įpareigojimas Agentūrą iš naujo atlikti pareiškėjo paraiškos vertinimą ir priimti Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio nuostatas atitinkantį sprendimą, kai pareiškėjas tokio reikalavimo teismui neteikė, nereiškia nagrinėjamo ginčo ribų peržengimo.

Kadangi nuo to, kaip nurodytų pareiškėjo veiksmų teisinio vertinimo klausimą išspręs atsakovas, priklausys visos išmokėtinos paramos suma, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, remdamasi kitokiais argumentais, nei išdėstyti pirmosios instancijos teismo sprendime, sutiko, kad ginčytos administracinio sprendimo dalys turi būti panaikintos, tačiau spręsdama, jog klausimas dėl galutinės paramos sumos turi būti grąžinamas atsakovui nagrinėti iš naujo, konstatavo, kad dėl to pirmosios instancijos teismo sprendimas turi būti pakeistas.

2017 m. rugsėjo 14 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. eA-709-415/2017
Teismo proceso Nr. 3-61-3-05772-2015-2
Procesinio sprendimo kategorijos: 29.3; 57.3
[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl darbdavio sampratos Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnio prasme

Pareiškėjai Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų profesinė sąjunga ir Lietuvos policijos profesinė sąjunga kreipėsi į teismą su skundu, prašydami panaikinti Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimus dėl policijos veiklos organizavimo pakeitimų.

Pirmosios instancijos teismas, atmesdamas skundą, sprendė, kad taikant Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnį, pareiškėjai reikalavimus turėjo reikšti ne Policijos departamentui, bet atitinkamiems apskričių vyriausiesiems policijos komisariatams.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad profesinių sąjungų teisė reikalauti panaikinti darbdavio sprendimus yra įtvirtinta Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnyje, kuriame nustatyta, kad profesinės sąjungos turi teisę reikalauti iš darbdavio panaikinti jo sprendimus, kurie pažeidžia Lietuvos Respublikos įstatymų numatytas darbo, ekonomines bei socialines profesinių sąjungų narių teises; šiuos reikalavimus darbdavys turi išnagrinėti ne vėliau kaip per 10 dienų, dalyvaujant juos pateikusios profesinės sąjungos atstovams; jeigu darbdavys laiku neišnagrinėja profesinių sąjungų reikalavimo panaikinti tokį sprendimą arba atsisako jį patenkinti, profesinė sąjunga turi teisę kreiptis į teismą.

Pasak LVAT, Vilniaus apygardos administracinis teismas, aiškindamas teisę, neatsižvelgė į policijos įstaigų sistemą bei statutinį jų pobūdį. Policijos įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad policijos įstaiga – šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas juridinis asmuo, įgyvendinantis įstatymuose ir kituose teisės aktuose jam pavestus policijos uždavinius. To paties įstatymo 16 straipsnio 1 ir 4 dalyse nustatyta, kad policijos įstaigos yra Policijos departamentas ir kitos policijos įstaigos, o apskrities vyriausiasis policijos komisariatas yra Policijos departamento struktūrinis padalinys, įgyvendinantis policijos uždavinius policijos generalinio komisaro įsakymu nustatytoje teritorijoje. To paties įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Policijos departamentas yra vidaus reikalų centrinė įstaiga, atliekanti šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas, reikalingas policijos uždaviniams įgyvendinti.

Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatai suteikia Policijos departamentui įgaliojimus formuoti bendrą pavaldžių policijos įstaigų personalo politiką; kontroliuoti ir koordinuoti pavaldžių policijos įstaigų veiklą, teikti joms rekomendacijas ir nurodymus, atlikti tarnybinių nusižengimų, darbo drausmės pažeidimų policijos įstaigose tyrimą ir kt. Iš to seka, kad egzistuoja aiški subordinacija – teritorinės policijos įstaigos veikia pagal Policijos departamento nurodymus, o Policijos departamentas turi įgaliojimus ir srityse, kurios tradiciškai priklauso darbdaviams. Taigi nors paprastai policijos pareigūnų darbdaviu yra vyriausieji apskričių policijos komisariatai, bet tais atvejais, kai Policijos departamentas sprendžia dėl policijos pareigūnų teisių ar interesų darbo, ekonominių bei socialinių teisių srityse, jo atžvilgiu gali būti taikomas Profesinių sąjungų įstatymo 18 straipsnis, t. y. profesinė sąjunga turi teisę reikalauti panaikinti darbdavio sprendimus ir ginčai dėl to sprendžiami tame straipsnyje nurodyta tvarka.

LVAT teisėjų kolegija vertino, kad būtent atsakovas (Policijos departamentas) priėmė sprendimus, kurie padarė tiesioginę įtaką pareigūnų darbo eigai ir dėl to šiuo atveju Policijos departamentas yra laikomas darbdaviu. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai siaurai išaiškino darbdavio sąvoką ir taip neproporcingai apribojo pareiškėjų, kaip darbuotojų atstovų, teises ir teisėtus interesus. Pirmosios instancijos teismas, pateikdamas siauriamąjį darbdavio sąvokos aiškinimą, nenagrinėjo bylos iš esmės ir netyrė pareiškėjų

pateiktų įrodymų, todėl teismo sprendimas panaikintas ir byla perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4761-575/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04453-2016-8

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl skundo reikalavimo, kuriuo siekiama apginti teisę į sveiką ir švarią aplinką

Aptariamoje byloje atskirojo skundo dalykas buvo pareiškėjos skundo priimtino nagrinėti teisme nustatymas bei pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria teismas pareiškėjos skundo dalį dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija, atsakovas) sprendimo panaikinimo atsisakė priimti Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu – kaip nenagrinėtiną teismų šio įstatymo nustatyta tvarka, o skundo dalį, kurioje prašė įpareigoti Vilniaus rajono savivaldybės administraciją įgyvendinti triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones, laikė nepaduota, nes nepašalinti skundo trūkumai (ABTĮ 33 str. 1 d.), teisėtumas ir pagrįstumas.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas neįvertino pareiškėjos nurodomų teisių, įstatymų saugomų interesų pažeidimo – gyvenamojoje vietovėje geležinkelio transporto keliamo triukšmo ir vibracijos bei dėl to kylančių neigiamų pasekmių gyvenimo kokybei bei sveikatai (nėra galimybės išsimiegoti, padidėjęs jautrumas ir pan.). Atkreiptas dėmesys, kad skunde teismui pareiškėja yra nurodžiusi ir dalį teisinio savo skundo pagrindo – atskiras nuostatas, įtvirtintas Triukšmo valdymo įstatyme (3 str. 1 d., 4 str. 4 p., 13 str.).

Teisėjų kolegija vadovavosi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. sausio 16 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 3K-3-112/2013, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsniu, 1998 m. birželio 25 d. Orhuse priimta Konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo, priimant sprendimus, ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencija), kuri ratifikuota 2001 m. liepos 10 d. įstatymu ir Lietuvoje įsigaliojo 2002 m. balandžio 28 d., ir pažymėjo, kad asmens teisė į sveiką aplinką yra būtinoji oraus gyvenimo ir naudojimosi daugeliu kitų konstitucinių teisių sąlyga, todėl, nustačius šią teisę pažeidžiančius veiksmus (neveikimą), ji teismo turi būti ginama. Teisė į saugią ir švarią (kilusio ginčo kontekste – ir triukšmo bei vibracijos keliamos taršos aspektu) aplinką yra konstitucinė teisė, garantuojama visiems asmenims, ji suteikiama nereikalaujant atitikties specialioms reikalavimams (pvz., turėti nuosavybės teises, priklausyti aplinkosaugos teises ginančiam subjektui ar atitikti panašias sąlygas), todėl pažeidimo atveju teismo turi būti ginama.

Teisėjų kolegija, įvertinusi, kad pareiškėja nurodė savo ginamą teisę – gyventi saugioje ir švarioje (be triukšmo ir vibracijos keliamos taršos) aplinkoje, atkreipė dėmesį, kad ginčas yra kilęs viešojo administravimo srityje, nes Triukšmo valdymo įstatymo 13 straipsnyje apibrėžta savivaldybių institucijų kompetencija, be kita ko, šio straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad savivaldybių institucijos privalo reikalauti, jog triukšmo šaltinių valdytojai tikslintų ir keistų triukšmo prevencijos veiksmų planus ir juos įgyvendintų, tikslintų ir keistų triukšmo šaltinių naudojimo trukmę ir konkretų šių šaltinių veiklos pradžios ir pabaigos laiką; kad užbaigtuose statiniuose būtų atliktos ekspertizės ir nustatyta, ar įgyvendinti visi triukšmo mažinimo reikalavimai. Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnyje numatytos triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonės, kurias, siekdamas apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, kai viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, turi teisę laikinai taikyti savivaldybių institucijos kartu su Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija. Be to, asmenys turi teisę Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka iš valstybės ir savivaldybių institucijų gauti teisingą informaciją apie triukšmo lygius, triukšmo prevencijos ir triukšmo mažinimo priemonių įgyvendinimą, leidžiamus triukšmo normatyvus ir planuojamų naudoti triukšmo šaltinių pavojingumą sveikatai; taip pat

reikalauti, kad būtų nutrauktas triukšmo šaltinių poveikis visuomenės sveikatai ir aplinkai (Triukšmo valdymo įstatymo 30 str.).

Aptartas teisinis reglamentavimas bei pareiškėjos ginamos teisės pobūdis patvirtino, kad kilęs ginčas tarp asmens, ginančio savo konstitucinę teisę į saugią ir švarią aplinką, ir viešojo administravimo subjekto dėl jo kompetencijai įstatymu priskirtų funkcijų triukšmo valdymo teisinių santykių srityje, kuris atitinka ABTĮ 1 straipsnio 1 dalyje, 3 straipsnio 1 dalyje, 17 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytus ginčo priskirtinumo administraciniam teismui kriterijus.

Pareiškėja, ginčydama Vilniaus rajono savivaldybės administracijos sprendimą, nurodė nesutikimo su šiuo raštu išdėstytomis aplinkybėmis argumentus bei teigė, kad jame nurodyti faktai neatitinka tikrovės (nenustatyti keliamo triukšmo bei vibracijos lygis, neatlikti tyrimai, nėra įrengta akustinė sienelė ir kt.), ir tai sukelia jai teises pasekmes, nes reiškia, kad jokių priemonių mažinti triukšmą nebus imtasi. Konstatuota, jog pirmosios instancijos teismas, atsisakydamas priimti nagrinėti pareiškėjos reikalavimą dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos sprendimo panaikinimo, netinkamai aiškino ir taikė tiek ginčo teisinius santykius reglamentuojančius teisės aktus, tiek ABTĮ normas, nustatančias ginčo priskirtinumą nagrinėti administraciniuose teismuose, todėl atitinkama nutarties dalis pripažinta neteisėta ir panaikinta (ABTĮ 151 str., 146 str. 1 d., 147 str.). Taip pat konstatuota, jog pirmosios instancijos teismo išvada, kad pareiškėjos reikalavimas įpareigoti atsakovą įgyvendinti triukšmo prevencijos ir mažinimo priemones negali būti priimtas nagrinėti teisme, nes ji nepašalina pirmosios instancijos teismo 2017 m. liepos 19 d. nutartimi nustatytų trūkumų, yra nepagrįsta, skundžiamos 2017 m. rugpjūčio 21 d. nutarties dalis, kuria atsisakyta priimti aptariamą pareiškėjos reikalavimą, yra neteisėta, priimta netinkamai taikant ABTĮ normas, todėl panaikinta (ABTĮ 151 str., 146 str. 1 d.).

Pareiškėjos skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. rugsėjo 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-805-492/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02444-2017-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 43.3; 43.5.1.1; 59.2

[Prieiga internete](#)

43.10. Kiti su teisės kreiptis į teismą ir jos realizavimu susiję klausimai

Dėl kitų proceso šalių (ne pareiškėjo) teisės paduoti atskirąjį skundą dėl teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti skundą arba jo dalį

Aptariamoje byloje pažymėta, jog skundų priėmimo klausimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnis, kuris yra ABTĮ V skyriuje „Pagrindinės skundų (prašymų, pareiškimų) padavimo administraciniam teismui taisyklės“. Skundų, kuriais yra inicijuojama administracinė byla, padavimas yra išimtinė pareiškėjo teisė. ABTĮ V skyriuje yra įtvirtintos ir kitos pareiškėjo teisės, susijusios su teise paduoti skundą, pavyzdžiui, pareiškėjo teisė prašyti atnaujinti praleistą skundo padavimo terminą (ABTĮ 30 str.), pareiškėjo teisė tam tikrais atvejais pasirinkti, kuriame administraciniame teisme bus nagrinėjamas jo skundas (ABTĮ 31 str. 3 d.) ir kt. Pareiškėjas taip pat turi teisę skųsti šiame etape teismo priimtas nutartis. Pavyzdžiui, ABTĮ 30 straipsnio 3 dalyje yra nurodyta, kad dėl nutarties, kuria atsisakoma atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti, pareiškėjas gali duoti atskirąjį skundą. Kituose šio ABTĮ skyriaus straipsniuose pareiškėjo teisė nėra *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nurodyta. Pavyzdžiui, ABTĮ 33 straipsnio 1 dalyje yra nurodyta, kad dėl nutarties grąžinti skundą pareiškėjui gali būti paduodamas atskirasis skundas. Taigi, nors šiuo atveju tiesiogiai nėra nurodyta, kad atskirąjį skundą tokiu atveju turi teisę paduoti būtent pareiškėjas, tačiau neabejotina, kad tokia teisė priklauso būtent pareiškėjui. Atitinkamai, taip aiškintina ir ABTĮ 33 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta teisė pateikti atskirąjį skundą dėl teismo nutarties atsisakyti priimti skundą. Šioje nuostatoje, be kita ko, nurodoma, kad teismas minėtoje nutartyje privalo nurodyti, į kokią instituciją pareiškėjui reikia kreiptis, jeigu byla nenagrinėtina teismo, arba kaip pašalinti aplinkybes, kliudančias priimti skundą. Be to, šioje nutartyje turi būti nurodymas grąžinti pareiškėjui žyminį mokestį, jei toks buvo sumokėtas. Šioje ABTĮ nuostatoje taip pat nurodoma, kad teismo nutarties atsisakyti priimti skundą kopija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo nutarties priėmimo įteikiama pareiškėjui. Nurodoma, kad dėl šios nutarties gali būti duodamas atskirasis skundas. Sisteminė paminėtų ABTĮ nuostatų analizė leidžia daryti išvadą, kad teisė paduoti atskirąjį skundą dėl teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti skundą (ar jo dalį),

priklauso išimtinai skundą padavusiam subjektui (pareiškėjui). Šiuo aspektu teisėjų kolegija taip pat pastebėjo, kad sprendžiant skundo priėmimo klausimą susiklosto procesiniai teisiniai santykiai tarp teismo ir pareiškėjo, todėl Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, būdama byloje atsakovu, negali pateikti atskirojo skundo ir ABTĮ 152 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu (kai teismo nutartis užkerta galimybę tolesnei bylos eigai). Tokią išvadą patvirtina ir ABTĮ nuostatos, nustatančios atskirųjų skundų padavimo tvarką. ABTĮ 152 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu skundžiama nutartis, įstatymo nustatyta tvarka priimta nagrinėjant bylą proceso šalims nedalyvaujant, atskirasis skundas gali būti paduodamas per 7 kalendorines dienas nuo nutarties patvirtintos kopijos įteikimo dienos, o ABTĮ 33 straipsnio 3 dalis, kaip minėta, nustato pareigą išsiųsti (įteikti) minėtą nutartį tik pareiškėjui. Atsižvelgiant į tai, kad ABTĮ nenustato kitų proceso šalių (ne pareiškėjo) teisės paduoti atskirąjį skundą dėl teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti skundą arba jo dalį, kitos proceso šalys savo motyvus dėl galimai netinkamai byloje nustatytų ginčo ribų ir ginčo šalių gali išdėstyti apeliaciniame skunde dėl teismo sprendimo.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatavo, kad Kultūros ministerijos atskirasis skundas dėl pirmosios instancijos teismo nutarties dalies panaikinimo neturėjo būti priimtas, todėl apeliacinis procesas pagal šį skundą nutrauktas.

2017 m. rugsėjo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-717-822/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02245-2017-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 43.10; 59.2

[Prieiga internete](#)

49. Reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymas

Dėl reikalavimo tikėtinai pagrįsti reikalavimo pagrįstumą turinio

Šioje byloje pareiškėjas prašė laikinai sustabdyti Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimo, kuriuo pareiškėjui priklausančioje kavinėje buvo apribotas prekybos alkoholiniais gėrimais laikas, uždraudžiant prekiauti alkoholiniais gėrimais nuo 14 val. iki 10 val., galiojimą.

Teisėjų kolegija išaiškino, kad Administracinių bylų teisenos įstatymo 70 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtintos dvi būtinos sąlygos, leidžiančios taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones. Pirmą, pareiškėjas turi tikėtinai pagrįsti savo reikalavimą, t. y. pateikti duomenis, kurie pagrįstų teismo įsitikinimą, kad pareiškėjui palankus teismo sprendimas yra įmanomas. Antra, būtina sąlyga taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones – neatitaisomos arba sunkiai atitaisomos didelės žalos padarymo rizika.

Teismas, atlikęs preliminarų (*prima facie*) reikalavimo pagrįstumo įvertinimą, galėtų atsisakyti taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones tik tais atvejais, kai skundo (prašymo) reikalavimas yra akivaizdžiai nepagrįstas (pvz., pareiškėjas pasirinko tokį savo teisių ar įstatymo saugomų interesų gynybės būdą, kuris pagal teisės aktų reikalavimus yra neleistinas ar aiškiai neįmanomas; prašoma taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones tam, kad būtų užtikrintas reikalavimas, kuris visiškai nėra pagrįstas skunde (prašyme) nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis, ir pan.).

Nagrinėjamu atveju nebuvo akivaizdžių pareiškėjo skunde suformuluoto reikalavimo nepagrįstumo požymių. Kaip matyti iš bylos duomenų, skundo forma ir turinys atitinka Administracinių bylų teisenos įstatyme nustatytus reikalavimus, pareiškėjo reikalavimas yra grindžiamas skunde išdėstytais faktinėmis aplinkybėmis, todėl jis pripažintinas preliminarai pagrįstu.

Įvertinusi šias ir su sunkiai atitaisomos didelės žalos rizika susijusias bylos aplinkybes, teisėjų kolegija nenustatė realios grėsmės, jog netaikius šių reikalavimo užtikrinimo priemonių, gali būti padaryta neatitaisoma arba sunkiai atitaisoma didelė žala, todėl pareiškėjo prašymas pripažintas nepagrįstu ir nutarta skundžiamą pirmosios instancijos teismo nutartį palikti nepakeistą.

2017 m. rugsėjo 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-830-442/2017

Teismo proceso Nr. 3-62-3-01528-2017-0

Procesinio sprendimo kategorija 49

[Prieiga internete](#)

53. Bylos nutraukimas

53.1. Jeigu byla nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai, išskyrus atvejus, kai byla teisinga bendrosios kompetencijos teismui

Dėl galimybės apskusti Seimo etikos ir procedūrų komisijos išvadą

Nagrinėjamo atskirojo skundo dalykas – pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria teismas nutraukė administracinę bylą pagal pareiškėjo K. P. skundą, teisėtumas ir pagrįstumas

Pirmosios instancijos teismas nutraukė šią administracinę bylą nustatęs, kad pareiškėjo siekiamas jo teisių gynimas bei skundo reikalavimas nėra siejami su viešojo administravimo sritimi, o keliamas ginčas yra susijęs su Seimo ir Seimo nario veikla. Pareiškėjas atskirajame skunde su tokia pirmosios instancijos pozicija nesutiko ir tvirtino, kad, vadovaudamasis Valstybės politikų elgesio kodekso 10 straipsnio nuostata, jis turi teisę ginčyti Seimo etikos ir procedūrų komisijos (toliau – ir Komisija) išvadą (toliau – ir Išvada) teisme.

LVAT atkreipė dėmesį, kad pareiškėjo siekiama panaikinti Komisijos Išvada priimta vadovaujantis ne Valstybės politikų elgesio kodeksu, o Lietuvos Respublikos Seimo statuto 78 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostata, įtvirtinančia Etikos ir procedūrų komisijos veiklos kryptį prižiūrėti, kaip laikomasi Seimo statuto bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių Seimo narių veiklą, taip pat Seimo Pirmininko, jo pavaduotojų, komitetų bei komisijų pirmininkų, kitų Seimo narių siūlymu arba savo iniciatyva nagrinėti šių teisės aktų bei etikos pažeidimus, svarstyti kilusius Seimo narių konfliktus ir, jeigu reikia, pateikti išvadas Seimui, Seimo Pirmininkui ar Seimo valdybai. Kaip matyti iš Išvados, šiuo atveju Komisija nagrinėjo klausimą dėl galimai šiurkštaus Seimo statuto 233 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatų pažeidimo. Pastarosios nuostatos patenka į Seimo statuto VIII dalį, reglamentuojančią apkaltos proceso institutą, ir nustato, kad Seimo specialiosios tyrimo komisijos posėdžiuose išklausomi asmens, kuriam taikoma apkalta, paaiškinimai bei argumentai, apklausiami liudytojai, renkami, tiriami ir vertinami kiti įrodymai, prireikus kviečiami ekspertai bei specialistai. Komisija Išvadoje nusprendė, kad Specialioji tyrimo komisija, priimdama sprendimą neleisti Seimo nariui K. P. bei jo advokatams dalyvauti Specialiosios tyrimo komisijos posėdžio dalyje, kurioje buvo pateikti ikiteisminio tyrimo duomenys, nepažeidė Seimo statuto, Laikinųjų tyrimų komisijų įstatymo bei kitų teisės normų, garantuojančių teisę į gynybą. Teisėjų kolegija, atsižvelgusi į pareiškėjo siekiamos nuginčyti Išvados pobūdį, atsakovo analizuotus klausimus ir priimtus sprendimus, taip pat įvertinusi pareiškėjo skundo argumentus, sutiko su pirmosios instancijos teismo prieita išvada, jog pareiškėjas, prašydamas panaikinti Išvadą, iš esmės siekė savo, kaip Seimo nario, kuriam taikoma apkalta, teisių užtikrinimo vykdant apkaltos procesą, kas reiškia, kad keliamas ginčas yra susijęs su Seimo ir Seimo nario veikla. Kaip matyti iš pareiškėjo skundo, jame pateikiami nesutikimo su Išvada argumentai siejami su apkaltos procesą reglamentuojančiomis Seimo statuto nuostatomis, bet ne su Valstybės politikų elgesio kodekso reguliuojamais teisiniais santykiais. LVAT priminė, kad asmuo turi teisę kreiptis į administracinį teismą tik dėl jam teisinės pasekmės sukeliančių individualių teisės aktų, priimtų viešojo administravimo srityje. Tačiau net ir tuo atveju, jei Komisija pripažintų, jog Specialiosios tyrimo komisijos pirmininkė pažeidė Valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnio 1 dalies 3, 4 ir 8 punktų nuostatas, šiame kodekse nėra įtvirtinta Komisijos teisė priimti dar kokį nors papildomą sprendimą, galintį lemti pareiškėjui pradėto apkaltos proceso procedūrą. Siekiamoje nuginčyti Išvadoje joks tyrimas dėl elgesio, galbūt pažeidžiančio Valstybės politikų elgesio kodekse nustatytus valstybės politikų elgesio principus ir nuostatas, pareiškėjo atžvilgiu atliekamas nebuvo.

Administracinis teismas imasi nagrinėti suinteresuoto asmens skundą tik tada, kai yra kilęs ginčas viešojo administravimo srityje, todėl pareiškėjas, paduodamas skundą, LVAT manymu, turėjo pareigą pagrįsti, kad ginčas, kurį turėtų nagrinėti administracinis teismas, yra kilęs būtent iš administracinių teisinių santykių. Pareiškėjas nei skunde, nei atskirajame skunde nenurodė teisiškai pagrįstų argumentų, kurie leistų teigti, jog ginčas dėl skundžiamos Išvados pagrįstumo ir teisėtumo priskirtinas viešojo administravimo sričiai ir, atitinkamai, administracinių teismų kompetencijai.

Pareiškėjo atskirasis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2017 m. rugsėjo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-667-552/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01563-2017-8

Procesinio sprendimo kategorija 53.1

[Prieiga internete](#)

53.4. Jeigu pareiškėjas atsisako skundo

Dėl bylos nutraukimo patenkinus prašymą dėl skundo atsisakymo, kai skundo atsisakymo teisinės pasekmės pareiškėjui galbūt nebuvo žinomos

Atskiruoju skundu pareiškėja skundė pirmosios instancijos teismo nutartį, kuria teismas nutraukė administracinę bylą nurodydamas, kad nėra kliūčių bylai nutraukti, kadangi atsisakymas neprieštarauja įstatymui ar viešajam interesui, nepažeidžia kitų asmenų teisių, pareiškėjai buvo išaiškintos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme įtvirtintos skundo atsisakymo pasekmės.

Pirmosios instancijos teismas gavęs pareiškėjos atstovo pateiktą prašymą dėl skundo atsisakymo bei bylos nutraukimo atkreipė dėmesį, kad prašyme nebuvo nurodyta, kad pareiškėjai žinomos skundo atsisakymo pasekmės, todėl pareiškėjos atstovui buvo siųstas raštas, kuriame išaiškintos skundo atsisakymo teisinės pasekmės, kad bylą nutraukus, vėl kreiptis į teismą dėl ginčo tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu neleidžiama. Pareiškėjai siųstas raštas buvo įteiktas. Minėtą prašymą patenkinus pareiškėja pateikė atskirąjį skundą, kuriame prašė panaikinti pirmosios instancijos teismo nutartį ir patenkinti patikslintą skundą.

LVAT atkreipė dėmesį, kad pareiškėjos atstovas pateikė prašymą dėl skundo atsiėmimo, kuriame nurodė, jog pareiškėja išreiškia valią atsiimti skundą. Matyti, jog minimame prašyme galimai pareiškėjos atstovas teikia prašymą atsiimti skundą, bet ne jo atsisakyti. Teisėjų kolegija pažymėjo, jog skundo atsiėmimas, priešingai nei skundo atsisakymas, galimas tik iki skundo priėmimo, taip pat iš esmės skiriasi ir skundo atsiėmimo bei atsisakymo teisiniai padariniai. Pagal ABTĮ 50 straipsnio 1 dalį pareiškėjai atsiėmus skundą, teismas nutartimi skundą pripažįsta nepaduotu ir grąžina jį padavusiam asmeniui. Pareiškėjai atsisakius skundo pagal ABTĮ 103 straipsnio 4 punktą teismas nutraukia bylą, atitinkamai vadovaujantis ABTĮ 104 straipsnio 3 dalimi nutraukus bylą, vėl kreiptis į teismą dėl ginčo tarp tų pačių ginčo šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu nėra leidžiama. LVAT pažymėjo, kad minimame pareiškėjos prašyme nenurodyta, jog pareiškėjai yra žinomos ABTĮ 104 straipsnio 3 dalyje nurodytos skundo atsisakymo teisinės pasekmės, be to, prašymas nėra pasirašytas, t. y. nėra patvirtinta prašymą pateikusio pareiškėjos atstovo asmens tapatybė.

Pirmosios instancijos teismas pastebėjęs nurodytus prašymo trūkumus ir vykdydamas ABTĮ 12 straipsnio bei 104 straipsnio 4 dalies nuostatas, raštu pareiškėjos atstovui išaiškino atsisakymo teines pasekmes. Nepaisant to, teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, jog pareiškėja papildomai nepateikė skundo atsisakymo, kuris atitiktų ABTĮ nuostatas, aiškiai ir nedviprasmiškai išreikštų pareiškėjos valią. Dėl šių priežasčių, LVAT konstatavo, jog teismas nepagrįstai atsižvelgė į pareiškėjos prašymą ir juo vadovavosi priimdamas skundžiamą nutartį, kadangi pareiškėjos atstovo pateiktas prašymas dėl aptartų trūkumų nėra laikytinas tinkama pareiškėjos valios išraiška. Pirmosios instancijos teismas, priimdamas skundžiamą nutartį vadovavosi pareiškėjos prašymu, kai pareiškėjai skundo atsisakymo teisinės pasekmės galimai nebuvo žinomos. LVAT nuomone, pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į byloje esančius duomenis bei minėtame pareiškėjos prašyme pateiktus argumentus, prieš nutraukdamas administracinę bylą, turėjo išsiaiškinti realią pareiškėjos valią bei įsitikinti tuo, kad pareiškėja, žinodama galimas teines pasekmes, iš tikrųjų siekia užbaigti tarp jos ir atsakovo kilusį ginčą.

Pareiškėjos atskirasis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir byla perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš esmės.

2017 m. rugsėjo 13 d. nutartis administracinėje byloje AS-778-442/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04126-2015-4

Procesinio sprendimo kategorija 53.4

[Prieiga internete](#)

53.6. Jeigu mirus pareiškėjui ginčo teisinis santykis neleidžia perimti teisių

Dėl bylos nutraukimo, kai nėra galimybės paveldėti teisę kreiptis į Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos su prašymu atlikti valstybinės žemės juostos naudojimo valstybinę kontrolę

Nagrinėjamos bylos dalykas – pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria administracinė byla nutraukta Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 103 straipsnio 1 dalies 6 punkto

pagrindu, kuris įtvirtinta, kad teismas nutraukia bylą, jeigu mirus asmeniui, kuris buvo pareiškėjas, ginčo teisinis santykis neleidžia perimti teisių, teisėtumas ir pagrįstumas.

Pareiškėjas K. Š. skundu kreipėsi į pirmosios instancijos teismą, prašydamas įpareigoti Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ir Tarnyba) pateikti pareiškėjui atsakymą į jo 2017 m. vasario 13 d. pateiktą 2017 m. vasario 7 d. pakartotinį skundą. K. Š. atsakovo prašė įpareigoti Vilniaus miesto skyrių atlikti (duomenys neskelbtini) gatvėje esančios 6 m pločio valstybinės žemės juostos naudojimo valstybinę kontrolę, patraukti už valstybinės žemės juostos neteisėtą užėmimą atsakingus asmenis administracinėn atsakomybėn, Vilniaus miesto skyriaus I. e. p. skyriaus vedėjo pavaduotojui atliekančiam skyriaus vedėjo pareigas A. B. už tinkamą įpareigojimų nevykdymą ir sąmoningą vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskiriamus veiksmus, susijusius su neteisėtu valstybinės žemės užėmimu, paskirti drausminę nuobaudą. Pirmosios instancijos teismas rėmėsi ABTĮ 103 straipsnio 1 dalies 6 punktu ir administracinę bylą nutraukė, kadangi nagrinėjamoje byloje gauti duomenys apie pareiškėjo K. Š. mirtį, o ginčo teisinis santykis neleidžia teisių perėmimo. Trečiasis suinteresuotas asmuo R. Š. atskiruoju skundu prašė pirmosios instancijos teismo nutartį panaikinti ir perduoti administracinę bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Įvertinusi byloje keliamo ginčo pobūdį, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad teisės aktai nenumato galimybės paveldėti teisę kreiptis į Tarnybą su prašymu atlikti valstybinės žemės juostos naudojimo valstybinę kontrolę ir patraukti administracinėn bei drausminėn atsakomybėn atitinkamus asmenis. Teisiniai santykiai, iš kurių nagrinėjamu atveju buvo keliamas ginčas, yra asmeninio pobūdžio, t. y. tiesiogiai ir neatsiejamai susiję su pareiškėjo siekiu, kad būtų atlikta valstybinės žemės juostos naudojimo kontrolė ir jo nurodomi asmenys patraukti atsakomybėn. Net ir trečiajam suinteresuotam asmeniui tapus žemės sklypo su statiniais paveldėtoju, pareiškėjo asmeninio pobūdžio prašymo Tarnyboje nagrinėjimo vertinimas mirus šiam asmeniui nėra leidžiamas. Taigi pirmosios instancijos teismas teisingai sprendė, jog nagrinėjamoje byloje susiklosčiusiems ginčo teisiniams santykiams pareiškėjo procesinių teisių perėmimas negalimas, todėl administracinė byla nutrauktina. Tokios pirmosios instancijos teismo išvados, prietos nagrinėjant administracinę bylą iš esmės, teisingumo nepaneigia ir trečiojo suinteresuoto asmens atskirojo skundo teiginiai dėl pareiškėjo skundo patenkinimo geruoju bei galimai kilusių bylinėjimosi išlaidų atlyginimo būtinybės.

Trečiojo suinteresuoto asmens atskirasis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2017 m. rugsėjo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-675-552/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00925-2017-9

Procesinio sprendimo kategorija 53.6

[Prieiga internete](#)

56. Teismo sprendimo vykdymas

Dėl antstolio prašymo taikyti CPK 771 straipsnio 6, 8 dalyse numatytas pasekmes esant neįvykdytam teismo sprendimu, teisingumo

Pareiškėjai atskiruoju skundu ginčijo pirmosios instancijos teismo nutartį, kuria buvo išnagrinėti ir atmesti kaip nepagrįsti antstolio pareiškimai.

Pareiškėjams išduotas vykdomasis raštas vykdant pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, kuria pareiškėjų skundai patenkinti ir panaikinti atsakovo Nacionalinės mokėjimų agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento Panevėžio paramos administravimo skyriaus sprendimai bei atsakovas Nacionalinė mokėjimų agentūra prie Žemės ūkio ministerijos įpareigotas pakartotinai įvertinti pareiškėjų pateiktas paramos paraiškas. Pirmosios instancijos teismui antstolis pateikė pareiškimus dėl įpareigojimų nevykdymo, prašant išspręsti sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo klausimą, taikant Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 771 straipsnio 6 dalyje numatytas pasekmes Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ir Agentūra) vadovui.

Pirmosios instancijos teismas nutartimi antstolio pareiškimus atmetė kaip nepagrįstus. Antstolis kreipėsi į teismą, teigdamas, jog teismo sprendime nenurodytos sprendimo neįvykdymo pasekmės, todėl, vadovaujantis CPK 771 straipsnio 3 dalimi, surašęs sprendimų, įpareigojančių skolininką atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, neįvykdymo aktus, perduoda juos sprendimą priėmusiam teismui, kad pastarasis

išspręstų sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo klausimą pagal CPK 284 straipsnyje numatytas taisykles. Tačiau teismas nustatė, kad pareiškėjų paraiškos nėra atmetos ir jų vertinimas bus atliekamas laikantis numatytos sekos, nustačius, kad liko nepanaudota paramos lėšų suma. Todėl teismas darė išvadą, kad nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo spręsti sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo klausimo vadovaujantis CPK 284 straipsnyje numatyta tvarka, o taip pat ir taikyti CPK 771 straipsnio 6 dalyje numatytas pasekmes Agentūros vadovui.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas, vadovaudamasis Specialiosios teisėjų kolegijos nutartimi, teisingai nurodė, kad jei antstolis į teismą kreipėsi, prašydamas pakeisti administracinėje byloje priimto sprendimo vykdymo tvarką, sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo klausimas turi būti nagrinėjamas sprendimą priėmusiame teisme. Tačiau kaip matyti iš antstolio pareiškimo, nors jame prašoma išspręsti sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo klausimą, paties pareiškimo turinys rodo, kad šiuo pareiškimu siekiama ne teismo sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo, bet CPK 771 straipsnio 6, 8 dalyse įtvirtintų pasekmių neįvykdžius teismo sprendimo taikymo Agentūros vadovui. Kaip matyti, pačioje CPK 771 straipsnio 6 dalies nuostatoje aiškiai nurodyta antstolio kreipimosi būtent į apylinkės teismą tvarka, siekiant atitinkamų priemonių taikymo juridinio asmens vadovui privalomojo nurodymo neįvykdymo atveju. Be to, kaip, LVAT manymu, teisingai pažymėjo pirmosios instancijos teismas, Specialioji teisėjų kolegija yra nurodžiusi, jog, vadovaujantis CPK 771 straipsnio 6 dalimi, apygardos administracinio teismo sprendimo neįvykdymo klausimas pagal antstolio surašytą aktą turi būti nagrinėjamas bendrosios kompetencijos teisme.

LVAT atkreipė dėmesį, kad pirmosios instancijos teismo nurodytos Specialiosios teisėjų kolegijos nutarties teisingumo faktinės aplinkybės skiriasi nuo nagrinėjamo atvejo, kadangi aptariamoje byloje buvo sprendžiamas antstolės prašymo pakeisti administracinėje byloje priimto teismo sprendimo įpareigoti pareiškėją savo lėšomis likviduoti savavališkos statybos padarinius – nugriauti prie ūkinio pastato pristatytus du priestatus ir sutvarkyti statybvietę – vykdymo tvarką, leidžiant Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos pačiai nugriauti prie ūkinio pastato pristatytus du priestatus ir sutvarkyti statybvietę, išieškant visas patirtas išlaidas iš atsakovo, rūšinio teisingumo klausimas. Nagrinėjamu atveju antstolis nenurodė jokios konkretaus teismo sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo galimybės. Teisėjų kolegijos vertinimu, CPK 771 straipsnio 6, 8 dalyse įtvirtintų priemonių Agentūros vadovui taikymas nelaikytinas teismo sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimu.

Atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija darė išvadą, kad antstolio pareiškimas, kuriuo iš esmės siekiama ne teismo sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo, bet CPK 771 straipsnio 6, 8 dalyse numatytų pasekmių Agentūros vadovui taikymo esant neįvykdytam teismo sprendimui, negalėjo būti nagrinėjamas administraciniame teisme.

Pareiškėjų atskirasis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir administracinė byla pagal antstolio pareiškimus administracinėje byloje pagal pareiškėjų skundą atsakovui Nacionalinei mokėjimų agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos, trečiajam suinteresuotam asmeniui Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai dėl sprendimų panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus nutraukta.

2017 m. rugsėjo 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-842-438/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03559-2015-3

Procesinio sprendimo kategorija 56

[Prieiga internete](#)

61. Kiti administracinių bylų teisenos klausimai

Dėl atsisakymo pakeisti pareiškėjo vardą ir pavardę civilinės būklės akto įrašė

Pareiškėjas kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, prašydamas panaikinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisinių institucijų departamento direktorės sprendimą, kuriuo patvirtinta Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Teisės departamento Civilinės metrikacijos skyriaus išvada; įpareigoti Teisingumo ministeriją priimti sprendimą, kuriuo būtų atsisakoma patvirtinti minėtą išvadą; priteisti iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, 100 000 Lt neturtinei žalai atlyginti.

Specialioji teisėjų kolegija nurodė, kad bylų dėl civilinės būklės aktų registravimo, įrašų atkūrimo, pakeitimo, papildymo, ištaisymo ar anuliavimo nagrinėjimą reglamentuoja CPK XXXII skyriaus normos. CPK

514 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pareiškimas dėl civilinės būklės akto registravimo, akto įrašo atkūrimo, pakeitimo, papildymo, ištaisymo ar anuliavimo paduodamas civilinės metrikacijos įstaigos, atsisakiusios registruoti civilinės būklės aktą, atkurti, papildyti, pakeisti, ištaisyti ar anuliuoti civilinės būklės akto įrašą, buveinės apylinkės teismui. Taigi ginčai dėl civilinės būklės aktų registravimo yra teisingi bendrosios kompetencijos teismams.

Aptariamu atveju ginčas iš esmės yra kilęs dėl atsisakymo pakeisti pareiškėjo vardą ir pavardę civilinės būklės akto įrašė. Pareiškėjo ginčijamas Teisingumo ministerijos Teisinių institucijų departamento sprendimas patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Teisės departamento Civilinės metrikacijos skyriaus išvadą, kuria netenkintas pareiškėjo prašymas pakeisti jo vardą ir pavardę, yra priimtas sprendžiant klausimą dėl civilinės būklės akto pakeitimo, o ne Teisingumo ministerijai vykdant viešąjį administravimą. Todėl keliamas ginčas dėl Teisingumo ministerijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo priimti sprendimą, kuriuo būtų atsisakoma patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Teisės departamento Civilinės metrikacijos skyriaus išvadą, yra teisingas bendrosios kompetencijos teismui.

Reikalavimas, susijęs su žalos, atsiradusios dėl viešojo administravimo subjektų neteisėtų veiksmų, atlyginimu (CK 6.271 str.), taip pat reikalavimas įpareigoti pakeisti Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis yra teisingi administraciniam teismui (ABTĮ 17 str. 1 d. 1 ir 3 p.). Kai teisinis santykis yra mišrus, bylos rūšinis teisingumas priklauso nuo to, koks teisinis santykis (civilinis ar administracinis) byloje vyrauja (dominuojančio teisinio santykio taisyklė) (ABTĮ 22 str. 2 d., CPK 36 str. 2 d.). Specialioji teisėjų kolegija sprendžia, jog šiuo atveju byloje pareikšti reikalavimai yra tarpusavyje susiję, taigi juos išskirti į atskiras bylas netikslinga. Byloje vyrauja civiliniai teisiniai santykiai, todėl visų pareiktų reikalavimų pagrįstumas turi būti sprendžiamas ginčą nagrinėjant bendrosios kompetencijos teisme.

2017 m. rugsėjo 18 d. nutartis teisingumo byloje Nr. T-57/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05054-2014-4

Procesinio sprendimo kategorija 3.1.2.5

[Prieiga internete](#)

Dėl VMI nurodymo sumokėti mirusio fizinio asmens mokestinę nepriemoką

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, ginčydamas Valstybinės mokesčių inspekcijos reikalavimą sumokėti mirusiai sutuoktinei paskaičiuotą mokestinę nepriemoką.

Vilniaus apygardos administracinis teismas, sprenddamas skundo priėmimo klausimą, kreipėsi į Specialiąją teisėjų kolegiją, prašydamas išspręsti bylos rūšinio teisingumo klausimą.

Specialioji teisėjų kolegija nurodė, kad ABTĮ 17 straipsnio 1 dalies 4 punktas nustato, kad administraciniai teismai sprendžia bylas dėl mokesčių ir kitų privalomų mokėjimų, rinkliavų sumokėjimo, grąžinimo ar išieškojimo, finansinių sankcijų taikymo, taip pat dėl mokestinių ginčų. Tačiau šioje byloje keliamas ginčas dėl mokesčių administratoriaus reikalavimo paveldėtojai sumokėti mirusiam asmeniui paskaičiuotą mokestinę nepriemoką teisėtumo. Mokesčių administravimo įstatymo 92 straipsnis nustato, kad mirusio fizinio asmens mokestinę nepriemoką privalo padengti šio asmens turto paveldėtojai Civilinio kodekso nustatyta tvarka. Taigi mokesčių administratoriaus reikalavimo pagrįstumas turi būti vertinamas remiantis Civiliniame kodekse įtvirtintomis paveldėjimą reglamentuojančiomis teisės normoms (Civilinio kodekso 5.1 str., 5.50 str., 5.63 str.). Nors sprendžiant ginčą teismas turės atsižvelgti į viešosios teisės normas, t. y. mokesčių teisės aktuose nustatytas teisės normas, keliamame ginče dominuoja civiliniai teisiniai santykiai, todėl jis yra teisingas bendrosios kompetencijos teismui.

2017 m. rugsėjo 25 d. nutartis teisingumo byloje Nr. T-74/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01936-2017-2

Procesinio sprendimo kategorija 3.1.2.5

[Prieiga internete](#)

Dėl bylų dėl valstybinės žemės patikėtinio atsisakymo duoti sutikimą įregistruoti ant valstybinės žemės stovinčius pastatus rūšinio teisingumo

Apžvelgiamoje byloje ginčas buvo kilęs dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos sprendimų, kuriais atsisakyta duoti sutikimą laisvoje valstybinėje žemėje pareiškėjui atlikti jam nuosavybės teise priklausančių statinių teisinę registraciją.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal Žemės įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą, valstybinės žemės patikėjimo teisės vienu iš subjektų (patikėtinių) yra Nacionalinė žemės tarnyba – dėl visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės, išskyrus žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams. Pareiškėjas prašė valstybinės žemės patikėtinio išduoti rašytinį sutikimą dėl laisvoje valstybinėje žemėje esančių statinių registracijos.

Šiuo klausimu LVAT priminė, kad Nacionalinė žemės tarnyba, priimdama atsisakymą išduoti sutikimą įregistruoti pastatytus statinius, veikia ne kaip viešojo administravimo subjektas, bet kaip civilinių teisinių santykių dalyvis, įgyvendinantis atitinkamas turtines teises bei pareigas, susijusias su valstybei, kaip civilinės teisės subjektui, priklausančiu nekilnojamuoju turtu. Todėl ginčas laikytinas kilusiu iš civilinių teisinių santykių ir turėjo būti sprendžiamas bendrosios kompetencijos teisme.

Šiomis aplinkybėmis LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir bylą perdavė nagrinėti bendrosios kompetencijos teismui pagal atsakovo buveinę.

2017 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1290-556/2017

Teisminio proceso Nr. 3-63-3-02193-2015-8

Procesinio sprendimo kategorija 15.1.3

[Prieiga internete](#)